

ကျန်းမာရေးနှင့် အက်ချွန်

| နန္ဒဝင်း(ဆေး-၁) |

တိုင်းပြည်တစ်ခု၏ ကျန်းမာရေးစနစ် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်စေရန် အခြေခံအုတ်မြစ် (၆)ခုလိုအပ်ပါသည်။ ယင်းတို့မှာ (၁)ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှု (၂)ဘဏ္ဍာရေးစနစ် (၃)ကျန်းမာရေးလုပ်သားအင်အား (၄)သတင်းအချက်အလက် (၅)ဆေးပစ္စည်းများ ကာကွယ်ဆေးများနှင့်နည်းပညာ (၆)ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများတို့ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအခြေခံအုတ်မြစ်များအား လူတိုင်းလက်လှမ်းမီစွာ နေရာအနှံ့လွှမ်းခြုံစေပြီး အဆင့်မီမိလုံခြုံစိတ်ချစွာ အသုံးပြုသွားမည်ဆိုလျှင် ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေ တိုးတက်ရုံသာမက ကျန်းမာရေးအပေါ်တွင် လိုလား စိတ်ပါဝင်စားမှုများ ရှိလာကာ တစ်ဦးချင်း၏ကျန်းမာရေး ပိုမိုကောင်းမွန်လာကြပြီး မလိုအပ်သော ငွေကုန်ကြေးကျများခြင်း အပိုငွေကုန်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားများ တိုးတက်လာတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးအခြေခံအုတ်မြစ် (၆)ခုအား လူတစ်ဦး၏ ခန္ဓာကိုယ်ဟု သတ်မှတ်မည်ဆိုလျှင် ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုသည်

ဦးခေါင်းနှင့်သဏ္ဍာန်တူကာ ကျန်းမာရေး ဘဏ္ဍာစနစ်သည် ကျောရိုးဆစ်နှင့် တူလှပါသည်။ ဦးခေါင်းတွင်း ဦးနှောက်မှ မှန်ကန်စွာ ချမှတ်လိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များအား ကျောရိုးဆစ်တွင်း အာရုံကြောမကြီးမှတစ်ဆင့် ကျန်ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းများအား ရွေ့လျားစေရန် ခိုင်းစေသကဲ့သို့ ကျန်းမာရေးစီမံချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက်များအားလုံးသည် ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာရေး ဘဏ္ဍာစနစ်ကို ဖြတ်သန်းကာ ကျန်အခြေခံအုတ်မြစ်များ ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်စေရန် စီးဆင်းရပေတော့သည်။ ကျောရိုးဆစ်သည် လူတစ်ဦး၏ ပုံသဏ္ဍာန်ကို ဖြစ်တည်စေသကဲ့သို့ ကျန်းမာရေး ဘဏ္ဍာစနစ် ခိုင်မာမှုချိတ်ဆက် အကျိုးရှိရှိ အသုံးချနိုင်မှုသည်လည်း နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေး စနစ်ကောင်းသည် ဆိုးသည်ကို ထင်ဟပ်နေပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအစိုးရများ၏ အရည်အသွေးနှင့် ကျန်းမာရေး ဘတ်ဂျက်များအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု၊ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မှုများသည် ထိုနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးစနစ်ကောင်းမွန်လာစေရန် လိုအပ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ငွေကြေးသုံးစွဲနိုင်ရန် အရင်းအမြစ် (၆)ခုမှ စုစည်းရပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ (၁) အခွန်များ (၂) အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများမှ လွှဲပြောင်းပေးမှုများ (၃) အစိုးရမဟုတ်သော နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှ လှူဒါန်းမှုများ (၄) အာမခံစနစ် (၅) ပြည်သူ့လူထု၏ စိုက်ထုတ်မှုများပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။ ကောင်းမွန်သော အစိုးရတစ်ရပ် အုပ်ချုပ်နေသော တိုင်းပြည်တစ်ခုဟု သတ်မှတ်စေရန် ယင်းတိုင်းပြည်၏ ဘဏ္ဍာရေး တိုးတက်မှုများသာမက ကျန်းမာရေး အချက်အလက်များ တိုးတက်ခြင်း အပါအဝင် လူမှုစီးပွားကဏ္ဍတိုးတက်ခြင်းသည်လည်း လိုအပ်လှပါသည်။ အစိုးရတစ်ရပ်၏ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအပေါ်တွင် စိုက်ထုတ်မှု စိတ်ပါဝင်စားမှုအား အခြေခံအချက် (၂) ချက်ဖြင့် တိုင်းတာတတ်ရာ GDP ၏ မည်မျှသော ရာခိုင်နှုန်းအား ကျန်းမာရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည်ဆိုသည်နှင့် အစိုးရတစ်ခုလုံး၏ အသုံးစရိတ်တွင် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ်သည် မည်မျှပါဝင်နေသည်ဆိုသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ် တိုင်းတာချက်များအရ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ

တွင် GDP ၏ (၀. ၇၆) ရာနှုန်း (အစိုးရတစ်ခုလုံး အသုံးစရိတ်၏ ၃. ၁၄ ရာနှုန်း) ကိုသာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့သည်ကို တွေ့ရပေသည်။ (2014, Vol.4 No.3 Health System review, The Republic of Union of Myanmar)

အခွန်အခများ မှန်ကန်ပြည့်မီစွာ ရရှိရေးသည် တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာငွေရရှိရေးအတွက် အဓိကအချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရဝင်ငွေနည်းပါးသော နိုင်ငံများတွင် အခွန်သည် GDP ၏ (၁၅) မှ (၂၀) ရာနှုန်းအတွင်းတွင်သာ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အခွန်အခများ မှန်ကန်ပြည့်မီစွာ ကောက်ခံခြင်းသည် တိုင်းပြည်၏ GDP အား တိုးတက်စေကာ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတွင် ပိုမိုမြှုပ်နှံခြင်းအားဖြင့် တိုင်းပြည်ကို ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေပါသည်။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအတွက် ကြိုတင်သတ်မှတ်ခွန် (earmarking tax) များ သတ်မှတ်ပေးခြင်းအားဖြင့်လည်း ထောက်ပံ့မှုပိုမို ပေးသွားရန် စီစဉ်သင့်ပါသည်။ ကြိုတင်သတ်မှတ်ခွန်များထဲတွင် ဒဏ်ခွန် (sintax) သည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒဏ်ခွန်ဆိုသည်မှာ လူတိုင်းအတွက် မလိုအပ်သော လူတို့၏ ရုပ်ပိုင်းစိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများကို အန္တရာယ်ရှိ တန်ရာရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများ လုပ်ငန်းများအပေါ်တွင် ကောက်ခံသော အခွန်ကို ဆိုလိုပါသည်။ နိုင်ငံအများစုသည် ဒဏ်ခွန်ကို

ကောက်ခံရာတွင် အရက်နှင့် ဆေးလိပ်စသော ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ်တွင် ကောက်ခံလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ဒဏ်ခွန် ဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်နှင့် မူရင်းတန်ဖိုး၏ (၁၀၀) ရာခိုင်နှုန်းမှသည် (၂၀၀) ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်ကောက်ခံထားသော အခွန်များသည် သက်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဘတ်ဂျက်များထဲသို့ ကြိုတင်သတ်မှတ်ခွန်အဖြစ် တိုက်ရိုက်ရောက်ရှိသွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အခွန်ကောက်ခံမှုဥပဒေသစ်တစ်ခုအား အတည်ပြုခဲ့ရာ ယင်းထဲတွင် အရက်နှင့် ဆေးလိပ်ဆေးရွက်ကြီးများအား အထူးကုန်စည်များအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ ဆေးလိပ်နှင့် ဆေးရွက်ကြီး တင်သွင်းထုတ်လုပ်မှုများအတွက် (၁၂၀) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အရက်နှင့် ယမကာတင်သွင်း ထုတ်လုပ်မှုများအတွက် (၆၀) ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံသွားရန် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ထိုအထူးကုန်စည်ခွန်သည် ကြိုတင်သတ်မှတ်ခွန်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိသောကြောင့် ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး ဘတ်ဂျက်များတွင်းသို့ မည်မျှမည်မျှ စီးဆင်းသွားသည်ကို မဖော်ပြနိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ရပါသည်။

ဆေးလိပ်သောက်ခြင်းနှင့် အရက်ကို အလွန်အကျွံသောက်သုံးခြင်းတို့သည် သက်ဆိုင်ရာ သုံးစွဲသူ၏ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး အခြေအနေများကို ဆိုးဝါးစေသည်သာမက ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ ထိခိုက်စေပါသည်။ ယင်းကုန်စည်များအပေါ်တွင် ဒဏ်ခွန်တစ်ရပ် သတ်မှတ်ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် များစွာအကျိုးရှိသွားနိုင်ပါသည်။ ဈေးနှုန်းများ တက်သွားသောကြောင့် အပျော်သောက်နေသူများ သုံးစွဲခြင်းအား ရပ်တန့် သွားနိုင်ပါသည်။ စွဲလန်းကာ သောက်သုံးသူများလည်း ယင်းအမူအကျင့်များအား ဖြတ်နိုင်ရန် ဆေးပညာဆိုင်ရာ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများ ရှာဖွေလာနိုင်ပါသည်။ ဒဏ်ငွေများမှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေး ဘတ်ဂျက်ထဲသို့ တိုးဝင်လာမည့် ငွေကြေးများဖြင့် ထိုအကူအညီရှာလာသူများအား ပိုမိုကူညီပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဒဏ်ခွန်ကြောင့် ဈေးနှုန်းများ တက်သွားမည်။ သုံးစွဲသူများ ဈေးများခြင်း အလွယ်တကူ မရတော့ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ထိုကုန်စည်များအား သုံးစွဲခြင်းမှ ရပ်

တန့်သွားမည်။ ထိုသည်ကား အကောင်းမြင်တတ်သော ဘက်မှ တွေးတောခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ သတ်မှတ်မည်ဆိုလျှင် ဥပဒေလွှမ်းခြုံမှုကောင်းမွန်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကောင်းခြင်းတို့သည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်လှပါသည်။ ဥပဒေကို လက်တစ်လုံးခြား လုပ်ဆောင်ခြင်း လာဘ်ပေးလာဘ်ယူလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် မှောင်ခိုဈေးကွက် ပိုမိုအားကောင်း လာနိုင်ပါသည်။ အခွန်များ မရရှိတော့ဘဲ သုံးစွဲမှုလည်း လျော့မသွားတော့ပေ။ အရည်အသွေးနိမ့် အဆင့်အတန်းမမီသော ကုန်စည်များ သုံးစွဲမှု ပိုမိုတွင်ကျယ်လာနိုင်ပါသည်။ ပြည်သူတို့၏ ကျန်းမာရေးကို ပိုမို ဆိုးဝါးစေနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေစိုးမိုးမှုနှင့် လိုက်နာမှု အားနည်းပါက ဒဏ်ခွန်သတ်မှတ်ခြင်းသည် မြေပါလည်း ဆုံးသားလည်း ဆုံး (သို့မဟုတ်) ဖွတ်မရဓားမဆုံး စီမံခန့်ခွဲမှုများသာ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ ဒဏ်ခွန် သတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် ဖြစ်လာနိုင်သော ဆိုးကျိုးတစ်ခုမှာ မြင့်တက်လာသော ဈေးနှုန်းများကြောင့် သုံးစွဲမှုကို မလျော့ချဘဲ မိသားစု၏ အခြားအသုံးစားရိတ်များ (ဥပမာ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး အသုံးစားရိတ်များ) ကိုသာ လျော့ချအသုံးပြုမည်ဆိုလျှင် ရည်ရွယ်ရင်းကို မရောက်ဘဲ ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။

ပြည်သူအများ ကျန်းမာရေး အခြေအနေများ တိုးတက်လာစေရန် ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာရေးစနစ် တစ်ခုမရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ ကောင်းမွန်သော ကျန်းမာရေးစနစ်အတွက် ခိုင်မာသော ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေတစ်ရပ် လိုအပ်ပါသည်။ ဘဏ္ဍာရေးစနစ် တောင့်တင်းလာစေရန် စနစ်ကျသော အခွန်ကောက်ခံမှုလိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် အချို့သော အခွန်ကောက်ခံခြင်း စနစ်များ (ဥပမာ ဒဏ်ခွန်) သည် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု လွှမ်းခြုံမှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်သူများ၏ ကျင့်ဝတ် လိုက်နာမှု နားလည်မှုများအပေါ်တွင် များစွာ မှီခိုနေပါသောကြောင့် ဆေးအတွက်ကြောင့်လေး မဖြစ်ရလေအောင် အခြေခံအချက်အလက် လိုအပ်ချက်များ ပြည့်စုံမှသာ စတင်ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

နှစ်ပက်မြင်သုံးပန်လှ

| မောင်မြင့်မြတ် (စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်) |

မောင်မြင့်မြတ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် ခေတ်မီ ဒီမိုကရက်တစ်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိရေး အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အောင်မြင်မှုများ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ရရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် ဝင်ဆံ့နိုင်မှုရှိခဲ့သည်မှာ မည်သူမျှ မငြင်းနိုင်သော အမှန်တရား ဖြစ်သည်။ အလားတူ ရှေ့ဆက်၍ ပြုပြင်ကြိုးပမ်း အကောင်အထည်ဖော်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စိန်ခေါ်မှုများလည်း များစွာကျန်ရှိနေမှု သည်လည်း အားလုံးလက်ခံရမည့် အရှိတရားဟု ဆိုချင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် ပါဝင်ကြိုးပမ်းသူများအနေဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်၊ ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်၊ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်တို့တွင်

ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူများ၊ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြည်သူများ၊ နိုင်ငံတော်အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူများဟူ၍ ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ပါဝင်ထမ်းရွက်နေသူများကို တွေ့မြင်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ပါဝင်ထမ်းရွက်သူများ ကျေနပ်နှစ်ခြိုက်စွာ လက်ခံကျင့်သုံးနိုင်သည့်အပြင် ထာဝရမှန်ကန်ပြီး ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ အကျိုးများစေမည့် ဗုဒ္ဓဟောကြားသော အဆုံးအမတစ်ခုကို နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြပါမူ အကျိုးများလှပေမည်ဟု တွေးတောဆင်ခြင်မိသည်။

မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမအား ‘အမြင်’ဟု နားလည်မိပါသည်။ လောကတွင် လူအချင်းချင်း တူသော်

လည်း အမြင်ချင်းမတူကြပုံ၊ အမြင်ချင်းမတူသဖြင့် ပြုလုပ်မှု မတူကြပုံ၊ ပြုလုပ်မှုခြင်း မတူသဖြင့် အကျိုး ရလဒ်ချင်းမတူကြပုံကို မီးမောင်းထိုးပြထားခြင်းဖြစ်ပြီး အလွန်မှတ်သား လိုက်နာထိုက်သည်ဟု ကျေကျေနပ်နပ် လက်ခံမိသည်။

မောင်မြင့်မြတ်တင်ပြလိုသည့် ဘုရားအဆုံးအမ တွင် ပါရှိသော ပထမအမြင်မှာ တစ်ဖက်မြင်ဟု ဆိုပါမည်။ မောင်မြင့်မြတ်တို့တစ်တွေသည် လူသားများဖြစ်သည့် အလျောက် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းနေထိုင်၍ မရ၊ လူ့ အဖွဲ့ အစည်း၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် မလွဲမသွေပါဝင်ဆက်ဆံ ကြရသည်။ လူ့ဘူ၍ ဖြစ်တည် လာသည်နှင့်အမျှ စားဝတ်နေရေးဟူသော အရေးသုံးပါး တွဲဖက်ပါရှိလာပြီး ၎င်းကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရုန်းကန် လှုပ် ရှားခြင်း၊ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားခြင်းဖြင့် ရရှိလာမည့် အကျိုး စီးပွားကို ရလဒ်အဖြစ်ရယူခံစားကြရသည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ အကျိုးစီးပွားရရှိရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိတစ်ဦး၏ အကျိုးတစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်ပြီး အခြားဆက်နွယ်သူများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် ပျက်ကွက်ခြင်း၊ တစ်နည်း- လောကီဘဝ ကြီးပွားချမ်းသာရေးကိုသာ ကြည့်ပြီး သံသရာ ကောင်း ကျိုးကို မျက်ကွယ်ပြုခြင်းမျိုးကို တစ်ဖက်မြင်(ဧကစက္ခ) မျက်လုံးတစ်လုံးတည်းသာ မြင်သူဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

ဒုတိယအမြင်မှာ ပထမအမြင်ကဲ့သို့တစ်ဖက်စွန်း ရောက်သော အတ္တအကျိုးစီးပွားကိုသာ ရှေးရှုဆောင်ရွက် ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အတ္တ-ပရမ္မတစွာ သူ့အကျိုးကိုယ့်အကျိုး ရရှိစေရန် စိတ်ရင်းစေတနာအမှန်ဖြင့် ကြိုးပမ်းအားထုတ် လိုသော မျှတသောအမြင်ကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤအမြင် သည်သာ လောက-ဓမ္မ အမြင်အရ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲ သော အကျိုးစီးပွားရှာဖွေခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ဆောင် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားပုံအရ ရှဉ့်လည်းလျှောက် သာ၊ ပျားလည်းစွဲသာဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး ယနေ့ခေတ် ရေပန်းစားနေသော Win-Win Policy ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့အတူ အတ္တ-ပရမ္မတခြင်းသည် လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်

ဘဝသာမက နောင်သံသရာအတွက်ပါ အလွန်အကျိုးများ သဖြင့် ‘နှစ်ဖက်မြင်’ခွဲစက္ခမျက်လုံး နှစ်ဖက်စလုံး မြင်သူ၊ ဗလာကကို ကောင်းကျိုးပြုသူဟု ဆိုရပါမည်။

တတိယအမြင်မှာ မိမိအကျိုးလည်းမသိ၊ အများ အကျိုးလည်းမသိ၊ လောကီကောင်းကျိုး၊ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုး နှစ်မျိုးလုံး မသိသူသည် မည်သူ့ကိုမျှ အကျိုး မပြုသူဖြစ်သဖြင့် လူမိုက်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ပြီး မျက်လုံး တစ်ဖက်မျှ မမြင်သူဟု ပြောရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မိုက်ခရိုဘက္တာရေးအား ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးနှင့် ဆင်းရဲမှုလျော့ချရေးအတွက် မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ်(၈)ရပ်မှ(၁)ရပ်အဖြစ်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ မောင်မြင့်မြတ်သည် မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်းမှ ပေါက်ဖွား သူဖြစ်သည့်အပြင် မောင်မြင့်မြတ်ငယ်စဉ်က တွေ့ကြုံ ခံစားခဲ့ရသော ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးအတွက် အတိုး သက်သာသော ချေးငွေမတည်ငွေလိုအပ်မှုကို ခက်ခက် ခဲခဲ၊ ကုန်ကျစရိတ်များစွာဖြင့် ဖြေရှင်းခဲ့ရသည်များမှာ မနေ့တနေ့ကလိုပင် အသိဉာဏ်၌ ပြတ်ပြတ်ထင်ထင် မှတ်မိနေဆဲဖြစ်သည်။ မောင်မြင့်မြတ်တို့အဖေ လောက ကြီးမှ စောစီးစွာ ထွက်ခွာသွားသဖြင့် မောင်မြင့်မြတ် တို့အဖေ လယ်လုပ်ရသည်။ မောင်မြင့်မြတ်အဒေါ်က မူလတန်းပြကျောင်းဆရာမ ဖြစ်သည်။ မောင်မြင့်မြတ်တို့ မောင်နှမသုံးယောက်တွင် မောင်မြင့်မြတ်က အကြီးဆုံး သားဖြစ်သည်။ မောင်မြင့်မြတ်တို့ အညာဒေသသည် မကြာခဏ မိုးခေါင်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးကိုသာ အဓိက အားကိုးရသော မောင်မြင့်မြတ် တို့ ဒေသခံများအဖို့ မကြာခဏပင် စီးပွားရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော ငွေကြေးလိုအပ်မှုတစ်နည်း စီးပွားရေး မပြေလည်မှုများ မကြာခဏ ကြုံကြုံရသည်။ အခက်ကြုံတိုင်းစပါးပေးယူခြင်း (လယ်မှထွက်ရှိမည့် စပါးကို အနိမ့်ဈေးဖြင့် ကြိုရောင်းခြင်း)၊ စပါးတိုးယူ ခြင်း(တစ်ခါတစ်ရံ ဆတိုးပေးရသည်)၊ ရွှေပေါင်ခြင်း နည်းတို့ဖြင့် ဖြေရှင်းရသည်။ အကျိုးရှိသူများမှာ စပါးပေး ပေးသူများ၊ စပါးတိုးချသူများ၊ ရွှေပေါင်ငွေတိုးပေးသူများ သာ တစ်နေ့တခြား ကြီးပွားလာပြီး မောင်မြင့်မြတ်တို့အဖို့ ဒုံရင်းဒုံရင်းဘဝဖြင့် ဘဝကို ခက်ခဲစွာ ဖြတ်သန်းကြရသည်။

သို့ဖြစ်၍ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲမှု လျော့ချရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို မြင့်မြတ်ပြီး လွန်စွာအကျိုး ရှိသော ပရဟိတ လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် ကျေကျေနပ်နပ် ရှုမြင်မိသည်။

မိုက်ခရိုဘဏ္ဍာရေးသည် လူမှုအခြေပြုစီးပွား ရေး လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘဏ်များနှင့် တရားဝင် ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုမှ အလှမ်းကွာသော အသင်းဝင်ပြည်သူများ၊ ဝေးလံသော ကျေးလက်ဒေသများနှင့် ဖြိုပြုရှိ ဝင်ငွေနည်းပြည်သူများ အတွက် အာမခံပစ္စည်းများ ရယူခြင်းမရှိဘဲ သက်သာ တတ်နိုင်သော ဈေးနှုန်းဖြင့် ငွေချေးခြင်း၊ ငွေစုခြင်းနှင့် အခြားငွေကြေးမဟုတ်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်း သည်ပင် လူမှုရေးတန်ဖိုး (Social Value) ဖြစ်ပါသည်။ ဝန် ဆောင်မှုစဉ်ဆက်မပြတ်ပေးနိုင် ရန်အတွက် ရေရှည် တည်တံ့မှု (Sustainability) နှင့် အကျိုးအမြတ်ရှိစွာ ဆောင် ရွက်နိုင်မှု (Viability) ရှိစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤသည်မှာ စီးပွားရေးတန်ဖိုး (Commercial Value) ပင်ဖြစ်သည်။

လူမှုရေးတန်ဖိုး (Social Value) တစ်နည်း ပရဟိတ(အများကောင်းကျိုးရှေ့ရှုမှု) မရှိသော လုပ်ငန်း များသည် စီးပွားရေးတန်ဖိုး (Commercial Value) ရရှိရန် ခက်ခဲမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် စီးပွားရေးအဖွဲ့ အစည်းများသည် လူမှုရေးတာဝန်သိမှု (Corporate Social Responisibility) ကို စည်းကမ်းတစ်ရပ်အဖြစ် လေးစား လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရသည်။ အလားတူပင် စီးပွားရေး တန်ဖိုး (Commercial Value) မရှိဘဲ လူမှုရေးတန်ဖိုး (Social Value) ကို ရေရှည်တည်တံ့စွာ ထိန်းသိမ်း ဆောင် ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိစွာ ဆောင် ရွက်နိုင်မှု (Viability) ရှိရန် မလွဲမသွေ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါ သည်။

ထို့ကြောင့်ပင် Commercial Value နှင့် Social Value တို့သည် ဒဂိုးပြား၏ ခေါင်းနှင့်ပန်းကဲ့သို့ တစ်ဆက် တည်းဖြစ်နေသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ ဤအချက် သည်ပင် အတ္တ-ပရ မျှတခြင်း၊ တစ်နည်း ရှုလည်း

လျှောက်သာ ပျားလည်းစွဲသာဖြစ်သည့်အပြင် ရှုလည်း လျှောက်နိုင်ရန် ပျားလည်းဆွဲနိုင်ရန် အခြေခံဖြစ်သော သစ်ပင်၊ သစ်ကိုင်း ရေရှည်တည်တံ့ရန်သည်လည်း အရေး ကြီးပါသည်။ မောင်မြင့်မြတ်၏ အမြင်တွင် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများကို ရှုဟုလည်းကောင်း၊ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုရယူသူ ပြည်သူများကို ပျားဟုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ မူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို သစ်ပင်၊ သစ်ကိုင်းဟု တင်စားလိုပါသည်။

မောင်မြင့်မြတ်တို့နိုင်ငံတွင် ဝင်ငွေနည်းပြည်သူ များအတွက် မိုက်ခရိုဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင် ရန် INGO အဖွဲ့အစည်းများ၊ သမဝါယမများ၊ ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများ၊ ပြည်ပကုမ္ပဏီများ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အဖွဲ့အစည်းများကို Microfinance လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခွင့် ခွင့်ပြုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း လိုအပ်သော ဝင်ငွေနည်းပြည်သူများလည်း ရှိနေပါ သည်။ Microfinance ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ညွှန် ကြားချက်များလည်း အသင့်ဖော်ဆောင်ထားပြီး ဖြစ်ပါ သည်။

Microfinance လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ အနေ ဖြင့် Commercial Value ကို အလွန်အကျွံအလေးထား ဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသော တစ်ဖက်စွန်း၊ လူမှုရေးတန်ဖိုးကို အလွန်အကျွံအလေးထားပြီး ကာလရှည်တည်တံ့အောင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ခြင်းတည်းဟူသော တစ်ဖက်စွန်း၊ လူမှုရေးတန်ဖိုးနှင့် စီးပွားရေးတန်ဖိုးကိုသာ အလေးထား ပြီး ဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့်အညီ မဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူသော တစ်ဖက်စွန်းစသည့် အစွန်းတရား (၃)ပါးကို ရှောင်ရှား၍ အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်(မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) အတိုင်းသာ ကျင့်သုံးနေနိုင်ကြပါမူ မိုက်ခရိုဘဏ္ဍာရေး သည် ဗုဒ္ဓဟောကြားသည့် နှစ်ဖက်မြင် (ဒွိစက္ခု) ကျင့်သုံး မှုနှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည့်အပြင် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများ အပိုင်းတွင်လည်း၊ ပြည်သူများအပိုင်းတွင် လည်းလျှာနိုင်ငံတော်ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်အတွက်လည်း လှသည့် 'နှစ်ဖက်မြင်သုံးပန်လှ' ဟုဆိုရမည်မဟုတ်ပါလား။

စောင်သူလယ်သမားတို့၏ဘဝ

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်တက်စေဖို့

| ဒေါက်တာစိန်ထွန်း |

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးသည် ဆိုရာတွင် ၎င်းနိုင်ငံ၏ တိုင်းသူပြည်သားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းကို ဆိုပေသည်။ တိုင်းသူပြည်သားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း မရှိသော နိုင်ငံကို တိုးတက်သော နိုင်ငံဟု မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ နိုင်ငံသားအနည်းစုက ချမ်းသာကြွယ်ဝကြသော်လည်း နိုင်ငံသားအများစုက ဆင်းရဲမွဲတေနေလျှင် ထိုနိုင်ငံကို ကြွယ်ဝချမ်းသာသော နိုင်ငံဟု မဆိုနိုင်ပေ။ နိုင်ငံသားအများစု ကြွယ်ဝချမ်းသာမှသာလျှင် ယင်းနိုင်ငံကို ကြွယ်ဝချမ်းသာသော နိုင်ငံဟု အမည်တပ်နိုင်ပေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ နိုင်ငံသား အများစုမှာ တောင်သူလယ်သမားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို အများစုသော တောင်သူလယ်သမားများသည် ဆင်းရဲကြဲ ၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံကို ချမ်းသာသော၊ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံဟု မခေါ်ဆိုနိုင်ပေ။ အများစုသော တောင်သူလယ်သမားများကို ချမ်းသာကြွယ်ဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော နိုင်ငံအဖြစ် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံက ရပ်တည်နိုင်ပေမည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံက တောင်သူလယ်သမားများ အဘယ်ကြောင့် ဆင်းရဲမွဲတေကြသနည်း။ ချမ်းသာသော တောင်သူလယ်သမား အနည်းအကျဉ်းတော့ ရှိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းမှာ မပြောပလောက်သော အလွန်နည်းပါး သည့် အရေအတွက်သာဖြစ်သည်။ တောင်သူလယ်သမား အများစု ဆင်းရဲမွဲတေရသော သမိုင်းကြောင်းကို အကြမ်း ဖျင်း လေ့လာကြည့်လျှင် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့လက်အောက်တွင် အာဏာပိုင်များနှင့် ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များ ပူးပေါင်းကာ စပါး ဈေးများ ခြယ်လှယ်ကစားခြင်း၊ ချစ်တီးကုလားများ လက်ထဲသို့ လယ်မြေအများစု ရောက်ရှိစေကာ မြန်မာ တောင်သူလယ်သမားများအား မြေယာမဲ့ဘဝသို့ ရောက် စေခြင်းတို့ဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများ နာလန်မထူနိုင် အောင် ဆင်းရဲတွင်းနက်စေခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအစိုးရ လက်ထက်တွင် လယ်လုပ်သူ လယ်ပိုင်ရေး၊ သီးစားခ ပပျောက်ရေး စသည်ဖြင့် အသံကျယ်ကျယ်လောင်လောင် ထွက်လာငြားသော်လည်း မြေရှင်ကြီးများ ကြီးစိုးသော

ခေတ်သာဖြစ်လာ၍ တကယ့် တောင်သူလယ်သမားများ မှာ ဆင်းရဲမွဲတေဆဲ။ မ. ဆ. လ အစိုးရလက်ထက် ရောက် လာတော့လည်း စိုက်ပျိုးသီးနှံများကို ကန့်သတ်ခြင်း၊ တာဝန်ကျေ စပါး၊ ဘာစပါး၊ ညာစပါး စသည်စသည်ဖြင့် တောင်သူလယ်သမားများအပေါ် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ပိစေ ၍ အချို့တောင်သူလယ်သမားမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်မှ ထွက်ပြေးသွားရသည်အထိပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ န. ဝ. တ၊ န. အ. ဖ လက်ထက်တွင်လည်း မြေယာသိမ်းဆည်းမှု များ၊ စီမံကိန်းများ၏ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကြောင့် တောင်သူ လယ်သမားအတော်များများမှာ မြေယာမဲ့ဘဝများသို့ ရောက်ရှိသွားကြပြန်သည်။ ရေးဆွဲလိုက်သော လယ်ယာ မြေဥပဒေများမှာလည်း တောင်သူလယ်သမားများအပေါ် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းမှ ဖိနှိပ်ကောင်းအောင် ရေးဆွဲ ထားသော ဥပဒေများသာ ဖြစ်နေပေသည်။ ဤရွေ့၍ သိရလျှင်ပင် တောင်သူလယ်သမား အများစု ကျပ်တည်း ဆင်းရဲ၍ ပညာ၊ ဗဟုသုတနည်းပါးကာ အနိုင်ကျင့်သမျှ ခံနေရကြောင်း ပေါ်လွင်လောက်ပေပြီ။

အသံကောင်းဟစ်သံတွေတော့ ကြားရပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများအား စိုက်ပျိုးစရိတ် ပိုမိုထုတ် ချေးမည်။ လက်မှုလယ်ယာမှ စက်မှုလယ်ယာအဖြစ် ပြောင်းမည်။ နည်းပညာများ ဖြန့်ဝေပို့ချသွားမည် စသည် စသည်ဖြင့်။ သို့သော် အသံနှင့်လက်တွေ့ မဟပ်လေတော့ တောင်သူလယ်သမားများမှာ ဆင်းရဲမြဲ။

တောင်သူလယ်သမားများအား အမှန်တကယ်

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေလိုလျှင် အလွန်အခက်ကြီးမဟုတ်ပါ။ အစိုးရအနေဖြင့် ကောင်းစွာတတ်နိုင်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်သင့်သည်မှာ တောင်သူလယ်သမားများအား ၎င်းတို့၏ မြေများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် စိတ်ကြိုက်စီမံခန့်ခွဲခွင့် ပေးရပါမည်။ ၎င်းတို့စိတ်ကြိုက်၊ ၎င်းတို့မြေယာနှင့် လိုက်ဖက်သော၊ ဈေးကောင်းရသော၊ သီးနှံများကို လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချပေါင်နှံခွင့် ပေးသင့်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေကို မည်သို့ပင် လက်လွှဲစေကာမူ စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ်သာ အသုံးပြုရန်၊ စိုက်ပျိုးမြေပေါ်မှာ ဓာတ်ဆီဆိုင်များ၊ စက်ရုံများ၊ အခြားလုပ်ငန်းများ မဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးမြေကို ကာကွယ်သောဥပဒေများ ရေးဆွဲအသက်ဝင်စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို အရည်အသွေးပြည့်မီ၍ ဈေးနှုန်းသက်သာစေရန် အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ မျိုးစေ့စသည်တို့ကို အရည်အသွေးပြည့်မီ၍ ဈေးနှုန်းသက်သာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ ၎င်းသည် ငွေထုတ်ချေးပေးသည်ထက် ထိရောက်ပေမည်။ လက်တွန်းထွန်းစက်များ၊ ကြားပေါင်းလိုက် ကိရိယာများ၊ ခြွေလှေ့စက်များ စသည့် အရည်အသွေးကောင်းသော၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် အသုံးဝင်မည့် စက်ကိရိယာများအား နှစ်ရှည်အရစ်ကျစနစ်များဖြင့် အတိုးများများမယူဘဲ ရောင်းချပေးသင့်သည်။ စက်သုံးဆီများဖြစ်သည့် ဒီဇယ်၊ ဓါတ်ဆီ၊ စက်ဆီစသည်တို့ကိုလည်း ဈေးနှုန်းချိုသာစွာဖြင့် ဖြန့်ဖြူးပေးသင့်သည်။ နည်းပညာကိုဖြန့်ဝေရာတွင်လည်း ရွာတစ်ရွာတွင်လယ်ယာလုပ်ငန်းကိုတစိုက်မတ်မတ်၊ သေသေချာချာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော လူတစ်ယောက်၊ နှစ်ယောက်ကို လေ့လာရှာဖွေ၍ သင်ကြားသာပေးပါ။ ထိုသူတို့က နည်းပညာများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက်၍ သီးနှံကောင်းကောင်းထွက်မှန်းသိလျှင် တစ်ရွာလုံး အတုခိုး၍ လိုက်လံဆောင်ရွက်ကြမည်သာဖြစ်ပေမည်။ စိုက်ပျိုး၍ သီးနှံများ ရလာလျှင် တလင်းပေါ် သီးနှံရောက်ချိန်၌ အမြင့်ဆုံးသီးနှံဈေးတည်မြဲအောင် အစိုးရက စီစဉ်ကြပ်မတ်ပေးလျှင် တောင်သူများအား ငွေချေးရန်ပင်လိုမည် မဟုတ်တော့ပေ။

တောင်သူများ ဆုံးရှုံးနေသော အခွင့်အရေးတစ်ခုမှာ မိမိထုတ်လုပ်သော သီးနှံကို မိမိကိုယ်တိုင် ဈေးနှုန်း မသတ်မှတ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိတို့လိုအပ်သော သွင်းအားစုများအတွက် (ဥပမာ- ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ ဒီဇယ်၊ လုပ်အားခ) ရောင်းချသူတို့ သတ်မှတ်သော ဈေးနှုန်းအတိုင်း ဝယ်ယူအသုံးပြုရသော်လည်း မိမိတို့ ထုတ်လုပ်သောပစ္စည်းတို့၏ တန်ဖိုးကို ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်အရသင့်တော်သော ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးကို မိမိတို့ သတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်မရကြ။ ဈေးကွက်မှစောင့်၍ သိမ်းကြိုးဝယ်ယူသူကုန်သည်၊ ပွဲစားတို့သတ်မှတ်သော ဈေးဖြင့်သာ ရှုံးရှုံးမြတ်မြတ်ရောင်းရသည်သာဖြစ်သည်။ ယင်းအခြေအနေကို အစိုးရက တည့်မတ်အောင် ပြုပြင်ပေးနိုင်လျှင် တောင်သူလယ်သမားများမှာ စိုက်ထုတ်မှုနှင့် သင့်မြတ်သော ဝင်ငွေကို ရကြလျက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပေမည်။ တောင်သူလယ်သမားများအတွက် ဈေးကွက်ခိုင်မာ များပြားရေးသည် အလွန်အရေးပါပေသည်။ လယ်ယာ၊ ထုတ်ကုန်များအတွက် အစိုးရမှ ဈေးကွက်များ ရှာဖွေပေးခြင်း၊ ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်လျှင် စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များအပေါ် ဈေးကွက်တစ်ခုတည်းက လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားခြင်းမှ လွတ်မြောက်၍ အရည်အသွေးနှင့် ကိုက်ညီသောဈေးကို ရရှိနိုင်ပေမည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များအပေါ် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်များမှ တောင်းဆိုသော အရည်အသွေး အာမခံချက်များ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရေးကို အစိုးရက ဆောင်ရွက်ပေးပါလျှင် တောင်သူလယ်သမားများ၏ ထုတ်ကုန်များအား နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်တွင် ထိုးဖောက်နိုင်ပြီး ဈေးကောင်းရရှိကာ တောင်သူလယ်သမားများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်ပေမည်။

အထက်ဖော်ပြချက်တို့မှာ တောင်သူလယ်သမားတို့ လက်တွေ့ဘဝတွင် တကယ်ရင်ဆိုင်ခံစားနေရသော အခြေအနေဆိုးများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကို အစိုးရမှ ကုစားပေးနိုင်ပါလျှင် နိုင်ငံသားအများစုဖြစ်သော တောင်သူလယ်သမားများ ချမ်းသာလာ၍ ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံဖြစ်လာပေတော့မည်။

နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ၏ ပျော်ရွှင်မှုအတွက် ပုံဖော်ထုဆစ်လာသည့် ကိုရီးယားအစိုးရ

| မင်းမင်း |

စာရေးသူသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးအနေဖြင့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံသို့ နှစ်ပတ်ကြာ လေ့လာရေးခရီး သွားရောက်ခွင့် ရရှိခဲ့ပြီး၊ အဆိုပါခရီးစဉ်မှ လေ့လာစရာ၊ အတုယူစရာ၊ အထင်ကြီးစရာ၊ ဂုဏ်ယူစရာသာမက များစွာ တွေ့မြင်သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ယင်းအနက် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ၏ ပျော်ရွှင်မှုကို အမျိုးသားရေး အမြင် တစ်ရပ်အနေဖြင့် အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်နေသည့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရမှ လက်ရှိကျင့်သုံး ဆောင် ရွက်နေသည့် Government 3.0 စနစ်အကြောင်းကို မိမိတို့ နိုင်ငံ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရေစီးကြောင်း အတွက် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူဖြစ်စေရန် တစေ့တစောင်း ရေးသား တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ပြောင်း လေ့လာရလျှင် ၁၉၅၀-၁၉၆၀ ဆယ်စုနှစ်တာ ကာလတွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသော လူမှု

အဖွဲ့အစည်း၊ ၁၉၇၀ မှ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အထိ ဆယ်စုနှစ် (၃) ခုတွင် စက်မှုနိုင်ငံကို အခြေခံသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အားကောင်းခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းမှစ၍ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်အထိ လူသားအရင်းအမြစ်ကို အခြေခံသည့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ရှင်သန်အားကောင်း လာခဲ့ပြီး၊ အကျိုးရလဒ်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်မှ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း ဖွံ့ဖြိုးမှု အား ကောင်းသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ကိန်းဂဏန်းများအရ GDP \$ 1.45 trillion၊ PPP \$ 1.79 trillion ဖြစ်ပြီး၊ ကမ္ဘာ့အဆင့် (၁၃) တွင်ရှိကာ၊ Per capita GDP အနေဖြင့် \$ 35,485 ဖြစ်ပါသည်။ လူဦးရေ အားဖြင့် သန်း (၅၀) ရှိပြီး၊ အလုပ်လက်မဲ့ (၃) ရာခိုင်နှုန်း သာရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အဓိကထုတ်ကုန်များ အနေဖြင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ၊ ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းများ၊ မိုဘိုင်းပစ္စည်းများ၊ ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများ၊ သင်္ဘော တည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ စတိုးပစ္စည်းများဖြစ်ပါသည်။ OECD၊ WTO၊ APEC၊ G20 အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်ပြီး၊ အဓိကထုတ်ကုန်၊ သွင်းကုန်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ သည့်နိုင်ငံမှာ အိမ်နီးနားချင်း တရုတ်နိုင်ငံပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် GDP ကိုကိုရီးယားဘဏ်မှ တွက်ချက်တင်ပြပြီး ကိုရီးယားနိုင်ငံ၏ GDP ပါဝင်မှုအချိုးတွင်လယ်ယာကဏ္ဍ (၆.၆%)၊ စက်မှုကဏ္ဍ (၁၇%) နှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း များ (၇၆.၄%) ဖြစ်ကြောင်းနှင့် House Yold Consumption ၏ ကဏ္ဍညွှန်းကိန်းများ အရ အိမ်ငှားခတွင် အများဆုံးဖြစ်ကြောင်း လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။ ကိုးရီးယားသမ္မတတနိုင်ငံအနေဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးမှု ထိပ်တန်းနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ၏ ပျော်ရွှင်မှု (happiness index) တွင်နိမ့်ကျပြီး၊ OECD နိုင်ငံများအကြားတွင် အလုပ်ချိန် အများဆုံး၊ မိမိကိုယ်မိမိအဆုံးစီရင်မှု (Suicide Rate) တွင် နံပါတ်(၁) ဖြစ်နေသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကိုရီးယားအစိုးရအနေဖြင့် Manual စနစ်ဖြင့် ကျင့်သုံးပြီး အစိုးရအခြေပြု Government 1.0 စနစ်၊ ထို့နောက် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများကို အခြေပြုပြီး အင်တာနက်ပေါ်မှ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် Government 2.0 စနစ် တို့ကို ကျင့်သုံးခဲ့ရာမှ ယခုလက်ရှိအချိန်တွင် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပျော်ရွှင်မှုအတွက် အဓိကအခြေပြု သည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် စနစ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကြိုးမဲ့ အင်တာနက်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းမျိုးစုံတို့ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည့် Government 3.0 စနစ်ကို ကျင့်သုံးလာခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စနစ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း (Openness)၊ ဝေမျှပေးနိုင်ခြင်း (Sharing)၊ ဆက်သွယ်မှုပေးခြင်း (Commu-

nication) ၊ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း (Collaboration) တို့ကို အခြေခံထားသည့် စနစ်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ နောင် အနာဂတ်တွင် တိုးပွားလာမည့် လူဦးရေတို့၏ အစီအမံ များအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ နည်းပါး လာခြင်း၊ နည်းပညာအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်းနှင့် အတူ လူမှုကွန်ရက်များ အားကောင်းလာခြင်း၊ စီးပွားရေး မညီမျှမှုတို့အပေါ် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကိုရီးယား အစိုးရအနေဖြင့် Government 2.0 စနစ်မှ Government 3.0 စနစ်ကို ဖန်တီးကျင့်သုံး အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတစ်ဦးချင်းစီအတွက် ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဝန်ဆောင်မှုအသီးသီးကို ထောက်ပံ့ ပေးခြင်း၊ နောင်လာမည့် မျိုးဆက်များအတွက် အလုပ် အကိုင်အသစ်များ ဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် တီထွင်ဖန်တီးနိုင် သည့် စီးပွားရေးစနစ်အတွက် အစိုးရဌာနများ အချင်းချင်း ပူးပေါင်းကာ အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားပြီး သတင်း အချက်အလက်များကို ပြည်သူလူထုဆီသို့ အရောက်ဝေမျှ ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အဆိုပါ Government 3.0 စံ စနစ်တွင် မဟာ ဗျူဟာအနေဖြင့် အဓိကလုပ်ငန်းစဉ် (၃) ရပ် ချမှတ်ထား ပါသည်-

(၁) Transparent Government (ပွင့်လင်းမြင်သာသော အစိုးရ)

အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသား များအား ချပြခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကလိက ကဏ္ဍမှ အစိုးရ၏ Data များကို သုံးစွဲနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ Data များမှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ အတွက် မူဝါဒ ချမှတ်ခြင်း ကိစ္စရပ်များတွင် ပူးပေါင်း ပါဝင် လာနိုင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီး ပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေ ဖြင့် အစားအသောက်နှင့် ရောဂါကာကွယ်ရေး၊ ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှုများ၊ ရာသီဥတု၊ သဘာဝဘေး၊ ပညာရေး၊ ယာဉ်ကြောရှင်းလင်းရေး၊ နိုင်ငံတော်၏ ဘတ် လျက်များ၊ တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများ စသဖြင့် အကြောင်း အရာမျိုးစုံကို Online Portal တစ်ခုဖြစ်သည့်

www.open.go.kr တစ်ဆင့် ပြည်သူလူထုမှ ရယူအသုံးပြု နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူများ၏ အကြံပြုချက် များ၊ တိုင်ကြားစာများအတွက် တယ်လီဖုန်း၊ SMS (Twitter, Facebook) များဖြင့် လည်းကောင်း၊ www.epeople.go.kr ပေါ်မှလည်းကောင်း ဝေဖန် အကြံပြုတိုင်ကြား ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။

(၂) Competent Government (အရည်အချင်းရှိသော အစိုးရ)

အစိုးရဌာနများအချင်းချင်း ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း ဖြင့် အဆင့်ဆင့်သော လုပ်ငန်းဆောင်တာများ၊ ပြဿနာ များကို အလွယ်တကူလျင်မြန်စွာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်ဖြစ် သည်။ ဥပမာ- ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် လျှောက်ထားမှု အတွက် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုတွင် ဌာန(၄)ခုဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရဲအေဂျင်စီ၊ ကျန်းမာရေး အာမခံလုပ်ငန်း၊ ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့တို့မှ အချင်းချင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကာ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။

(၃) Service Oriented Government (ဝန်ဆောင်မှု အခြေပြုသောအစိုးရ)

အဆိုပါစနစ်တွင် အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာ ဝန်ဆောင်မှုအသီးသီးအတွက် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာကို အသုံးပြုပြီး တစ်နေရာတည်း One-Stop-Service ဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထူး သဖြင့် သတင်းအချက်အလက် ရယူမှု အားနည်းသည့် သက်ကြီး ရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းသူတို့အတွက် အထူး ကောင်းမွန်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ပြည်သူဝန်ဆောင်မှု Portal တစ်ခု ဖြစ် သည့် Minwon 24 သည် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း၊ လိုင်စင်အသစ်လွှဲလှယ်ခြင်း စသဖြင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို တစ်နေရာတည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ၏ နာမည်ကြီး e-Service Web Portal တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းစဉ်များ အောင်မြင်ရ ခြင်း၏ အဓိကရေသောက်မြစ်မှာ ကိုရီးယား သမ္မတနိုင်ငံ သည် e-Government တွင် ထိပ်ဆုံးရပ်တည်နေသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ခြင်း၊ ICT အခြေခံအဆောက်အအုံ အပိုင်းတွင် ကမ္ဘာ့ရှေ့ဆောင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာ့ အလယ်တွင် ရပ်တည်နေခြင်းနှင့် e-Government ဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာအပိုင်းတွင် အထူးအားကောင်းခြင်းတို့ ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် စာရင်းများအရ Broadband အသုံးပြုသူ (၁၉. ၃)သန်း၊ အင်တာနက် အသုံးပြုသူ (၄၁. ၄)သန်း၊ Smart Device အသုံးပြုသူ (၇၈. ၆) ရာခိုင်နှုန်းရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သည့် လူဦးရေသန်းခေါင်စာရင်း တွင် ICT ကိုအသုံးပြုပြီး နိုင်ငံလူဦးရေ၏ (၄၇. ၉) ရာခိုင် နှုန်းအထိ ကောက်ယူနိုင်ခဲ့ကြောင်း ဂုဏ်ယူဖွယ် သိရှိခဲ့ရ ပါသည်။

စာရေးသူတို့ လေ့လာရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် e-Government ဝန်ဆောင်မှုအပိုင်း တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ သတ်မှတ်ပေးသည့် ကမ္ဘာ့ အဆင့် (၁)ကို (၃)နှစ်ဆက်တိုက် ရရှိခဲ့သည့် ကိုရီးယားနိုင်ငံရှိ အစိုးရဌာနများ၏ DataCenter များကို တစ်နေရာတည်း ထားရှိသည့် National Computing and Information Agency (NCIA) ကို လေ့လာခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး၊ တင်ပြပါ e-Government 3.0 စနစ်အကြောင်းကို တစေ့တစောင်း လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။

သို့ပါ၍ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိုင်းတာရာတွင် ဖွံ့ဖြိုးပြီး နိုင်ငံအများစုတွင် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတို့၏ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှု (Happiness Index) အပေါ် အခြေခံလာသည်ကို တွေ့ရှိရပါသဖြင့် ကိုရီးယားသမ္မတနိုင်ငံအစိုးရမှ ပုံဖော်ဆောင်ရွက်နေ သည့် Government 3.0 စနစ်၏ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အခြေပြုကာ မိမိနိုင်ငံ၏ အနာဂတ် ရေရှည်တည်တံ့မှုကို အားကောင်းစေမည့် နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ၏ ပျော်ရွှင်မှု အတွက် ပုံဖော်ပေးနိုင်ရန်၊ အထောက်အကူပြုနိုင်စေရန် အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

သက်ရှိသက်မဲ့
 ဝန်းကျင်တစ်ရပ်လုံး
 ရေရှည်တည်တံ့စေဖို့
 သစ်တောသစ်ပင်များ
 စဉ်ဆက်မပြတ်စိုက်ပျိုး
 ထိန်းသိမ်းကြပါစို့

| ငြိမ်းစုသာ |

ကျွန်ုပ်တို့ကမ္ဘာမြေကြီးပေါ်တွင် သက်ရှိပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့သည် ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်၊ သစ်တော၊ သစ်ပင်စသည့် ဂေဟဝန်းကျင်နှင့်အတူ အပြန်အလှန် အကျိုးပြုကာ အပေးအယူ မျှတစွာ အမှီသဟဲပြုနေလာခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်သန်းပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ် တွင် သစ်တောပုံးလွှမ်းမှုဧရိယာမှာ ကမ္ဘာ့ကုန်းမြေ၏ (၃၁)ရာခိုင်နှုန်းခန့် တည်ရှိပြီး လူသန်းပေါင်း (၁၆၀၀)ခန့်သည် အဆိုပါသစ်တောများတွင် မှီခို ရှင်သန်နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် သစ်တော၊ သစ်ပင်များသည် လူသားများအပါအဝင် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ အားလုံးတို့အတွက် ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် စားဝတ်နေရေး၊ ဆေးဝါးများ၊ လောင်စာများစသည့် အခြေခံ လိုအပ်ချက် အဖုံဖုံကို ဖြည့်စွမ်းပေးနိုင်သည့် စွမ်းအားရှင်ဟုလည်း ခေါ်ဆိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။

သစ်တောများသည် ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားများ၏ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး၊ စဉ်ဆက်မပြတ်ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်တည်မှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာလုံခြုံစိတ်ချမှုတို့အပေါ် များစွာအထောက်အပံ့ပေးနေပြီး အဆိုပါသစ်တောများ၏ တဖြည်းဖြည်း လျော့ပါးလာမှုအပေါ် ရှေ့ရှု၍ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မတ်လ (၂၁)ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကြီးမှတစ်ဆင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် မတ်လ (၂၁)ရက်နေ့ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သစ်တောများနေ့ အဖြစ် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် သတ်မှတ်ကျင်းပ ပြုလုပ်ခဲ့ပါ သည်။ သစ်တောများနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုများကို ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားများ အတွေးအမြင် ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ ပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျော့ပါးစေရေးအတွက် သစ်တော များ ညီညွတ်မျှတစေရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်နှင့် သစ်တောကဏ္ဍ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးစေရေး တို့အတွက် မဟာဗျူဟာများ ရေးဆွဲနိုင်ပြီး ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာ ထိပ်သီးမူဝါဒ လမ်းစဉ်တစ်ရပ် ဖြစ်လာစေဖို့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သစ်တောများနေ့ကို ရည်ရွယ် ကျင်းပ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အီတလီနိုင်ငံ၊ ရောမမြို့အခြေစိုက် ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) မှ ယခုနှစ် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လ (၂၁)ရက်နေ့တွင် ကျရောက်ခဲ့သည့် စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သစ်တောများ နေ့ကို “Plants More Trees! Save Wild Life” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်ကို ချမှတ်၍ ကျင်းပပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သက်ရှိလူသားများ၊ ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲများ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များတို့၏ အနာဂတ်ကံကြမ္မာ ကောင်းမွန်စေရေးနှင့် ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် သစ်တောသစ်ပင်များ မပြုန်းတီးအောင် ဆက်လက်ထိန်း သိမ်းပေးရန်နှင့် ပြုန်းတီးသွားသည့် သစ်တောသစ်ပင်များ နေရာတွင် မိမိတို့၏မိခင်အနာဂတ်ကမ္ဘာကြီးအတွက် သစ်တောသစ်ပင်များ ပိုမို၍ အစားထိုး စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် အတွက် ယခုနှစ်ဆောင်ပုဒ်မှ ဖော်ညွှန်းထားပါသည်။

ကမ္ဘာပေါ်တွင် တိုးပွားလာသည့် လူဦးရေနှင့် အတူ မြို့ပြများ ဖြစ်ထွန်းလာခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု

ရှိစေရန်အတွက် စိုက်ပျိုးမြေများ ချဲ့ထွင်စိုက်ပျိုးလာခြင်း၊ လောင်စာအတွက် ထင်း၊ မီးသွေး အသုံးပြုမှုများ၊ သစ်ကို မတော်လောဘသမားများ၏ ကိုယ်ကျိုးရှာ စီးပွားရေး အတွက် တရားမဝင် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း ရောင်းချခြင်း၊ တောမီးများ လောင်ကျွမ်းခြင်း၊ သစ်တောမြေများအပေါ် ကျူးကျော်နေထိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာသစ်တောကြီးများ ပြုန်းတီးလာပါသည်။ သို့ပါ၍ အကျိုးအမြတ်ရလိုသူ လူနည်းစုတချို့၏ ပယောဂကြောင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်မှုများ၏ အကျိုးဆက်များဖြစ်သော အပူ အအေးလွန်ကဲခြင်း၊ မိုးခေါင်မှု၊ ရေကြီးခြင်း၊ မုန်တိုင်းများ ကျရောက်မှု၊ လေဆင်နှာမောင်းများ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ စားနပ် ရိက္ခာမလုံလောက်မှု၊ ရေရှားပါးမှုနှင့်အတူ ကျန်းမာရေး ဆိုးကျိုးများစသည့် ဘေးဒုက္ခအပေါင်းကို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဝန်းကျင်တစ်ရပ်လုံး တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် ပိုမို ဖိစီးခံစား နေရသည်မှာ အားလုံး မျက်မြင်ပင်ဖြစ်သည်။

သစ်တောများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ကြွယ်ဝမှုများသည် လူသားတို့၏ အသက်မွေးမှု လုပ်ငန်း များနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် မရှိမဖြစ်

လိုအပ်ပါသည်။ သစ်တောများမှ ဆေးဝါးများ၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ အဝတ်အထည်စသည့် ထုတ်ကုန်တို့အတွက် အခြေခံဖြစ်သလို ကမ္ဘာ့ ရေချိုလေးပုံသုံးပုံခန့်သည် သစ်တောပုံးလွှမ်းသည့် ရေဝေရေလဲများမှ ရရှိကြပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ၏ အဓိကမြို့ကြီးများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံအတွက် သောက်ရေကို သစ်တောများမှရရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသည့်လူထုသန်း(၁၂၀၀)အတွက် သစ်တောများက အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများ ရရှိစေပြီး လူသန်း (၃၀၀) ခန့်သည် သစ်တောဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများအား ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် ရှင်သန်ရေးအတွက် လုံးဝမှီခိုနေကြရပါသည်။ ထို့အပြင် သစ်တောများသည် ရေဝေရေလဲ ကာကွယ်ခြင်း၊ ရာသီဥတုမျှတစေခြင်း၊ မြေဆီလွှာတည်ငြိမ်စေခြင်း၊ ပင်လယ်ကမ်းခြေများကို ကာကွယ်မှုပေးခြင်း၊ ကာဗွန်သိုလျှောင်ခြင်းအတွက် များစွာ အထောက်အပံ့ပေးလျက်ရှိပါသည်။

သို့ပါ၍ မြန်မာနိုင်ငံသစ်တောကဏ္ဍကို အမျိုးသား လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထာဝစဉ် တည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဂေဟစနစ်များ မျှတရေးတို့အတွက် ဦးတည်၍ ကာကွယ်ခြင်း၊ ထာဝစဉ်တည်တံ့စေခြင်း၊ အခြေခံစားဝတ်နေရေး လိုအပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် တိုးတက်မြှင့်မားစေခြင်း၊ ပြည်သူတို့က ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်လာစေခြင်း၊ ပြည်သူအတွင်း နိုးကြားတက်ကြွသည့်အသိ ရှင်သန်နေစေခြင်း ဟူသောမူဝါဒ(၆)ရပ်ချမှတ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲလုပ်ကိုင်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် သစ်တောဥပဒေကို အခြေခံမူ(၈)ချက်အပေါ် မူတည်ပြီး ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၃) ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်မှ ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရေး ကွန်ဗင်းရှင်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝအပင်များ ကာကွယ်ရေးနှင့် သဘာဝနယ်မြေများ ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားရှိပြီး မျိုးဆက်ပျက်သုဉ်းလုဆဲ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် သစ်ပင်ပန်းမန်များ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်း အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဇီဝမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရေးကို အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အဆိုပါဥပဒေအရ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် သဘာဝနယ်မြေများ တည်ထောင်ခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် နိုင်ငံ့ဧရိယာ၏ (၅ ဒသမ ၇၅)ရာခိုင်နှုန်းခန့်တွင် သဘာဝနယ်မြေ (၃၉)ခုကို တည်ထောင်ထားရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းရေး ကွန်ဗင်းရှင်း၏ မဟာဗျူဟာအသစ်မှာ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှုန်းကို အနည်းဆုံး တစ်ဝက်လျှော့ချရန်၊ ပျက်စီးနေသည့်သစ်တောများ၏ (၁၅)ရာခိုင်နှုန်းကို ပြန်လည်အစားထိုးရန်၊ သစ်တောများကို ရေရှည်တည်တံ့စေရေး၊ စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် ကာကွယ်ထားသော ဧရိယာများကို (၁၇)ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် ချမှတ်ထားသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံအနေဖြင့် အဆိုပါမဟာဗျူဟာကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်သွားရမည် ဖြစ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် လူဦးရေ၏ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိသည့် ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက် ထင်းနှင့် မီးသွေးသည် မရှိမဖြစ် လောင်စာတစ်ခုဖြစ်ပြီး နှစ်စဉ် ထင်းလိုအပ်ချက်ပမာဏမှာ ကုဗတန် (၁၆ ဒသမ ၅၃) သန်းရှိပြီး ကျေးလက်ဒေသရှိ အိမ်ထောင်စုတစ်ခုသည် တစ်နှစ်လျှင် ထင်း (၂ ဒသမ ၅) ကုဗတန် အသုံးပြုကြောင်းနှင့် မြို့ပြရှိအိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် တစ်နှစ် ထင်း (၁ ဒသမ ၄) ကုဗတန် အသုံးပြုလျက်ရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် သဘာဝသစ်တောများကို ပျက်စီးပြုန်းတီးမှုမရှိစေဘဲ ထင်းလိုအပ်ချက်ပြည့်မီစေရန်အတွက် စုစုပေါင်း လိုအပ်ချက်၏ (၂၅)ရာခိုင်နှုန်းကို မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ဝင်း၊ ခြံဝင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေ၊ လယ်ယာပတ်လည်တွင် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ (၂၅)ရာခိုင်နှုန်းကို အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောလုပ်ငန်းများမှ လည်းကောင်း၊ (၄၈ ဒသမ ၈) ရာခိုင်နှုန်းကို သဘာဝသစ်တောများမှလည်းကောင်း ရရှိနိုင်စေရန် အမျိုးသား သစ်တောကဏ္ဍ ပင်မစီမံကိန်းရည်မှန်းချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

လက် ရှိပစ္စုပုန်နှင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် ‘သစ်တောများ

သည် အတိတ်ကာလ၏ အမွေအနှစ်၊ ပစ္စည်းပစ္စည်း အကျိုးစီးပွားနှင့် အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက်ဖြစ်သည်ဟူသော ခံယူချက်နှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်း အပူပိုင်းဒေသ စီမံလမ်းစဉ်စီမံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ စီမံချက်ရေးဆွဲပြီး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ရေဝေရေလဲစိုက်ခင်းများ၊ ကွက်လပ်ဖြည့်စိုက်ပျိုးခြင်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသော နေပြည်တော်ဝန်းကျင် စီမံလမ်းစဉ်စီမံရေးလုပ်ငန်းများ၊ နှစ်စဉ် တစ်နိုင်ငံလုံး ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိသော လူထုလှုပ်ရှားမှုအသွင်ဆောင်စေသည့် မိုးရာသီ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးပွဲတော်များ၊ ကျေးလက်နေပြည်သူများအတွက် ထင်း၊ လောင်စာလိုအပ်မှု စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် ကျေးရွာသုံး ထင်းစိုက်ခင်းများ၊ ပြည်သူ့ဗဟိုပြုလုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်သည့် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောစိုက်ခင်းများ၊ နိုင်ငံတော်၏ အစီမံခန့်ခွဲရေးမြို့တော် (Green City) စီမံကိန်းများ၊ အပူပိုင်းဒေသနေပြည်သူများ အတွက် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် လိုက်လျောညီထွေစွာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစနစ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ ရေကောင်း ရေသန့်ရရှိရေးနှင့် သဘာဝဘေး အန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးစနစ်တို့ ပါဝင်သည့် ရာသီဥတု ပြောင်း

လဲမှု ဒဏ်ခံနိုင်ရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၄-၂၀၁၈) မှသည် သစ်တောကဏ္ဍ ရေရှည်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် များစွာ အထောက်အကူပြုစေမည်ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကျွန်းသစ်ထုတ်လုပ်မှုကို (၁၅)ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သစ်မာထုတ်လုပ်မှု (၂၀) ရာခိုင်နှုန်း လျှော့ချဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း၊ သစ်အလုံးလိုက် ရောင်းချမှုရပ်ဆိုင်းပြီး တန်ဖိုးမြင့်သစ် အချောထည်သာ တင်ပို့ခွင့်ပေးထားခြင်း၊ စွမ်းအားမြှင့် မီးဖိုများ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ ထင်းအစား အခြားလောင်စာတောင့်များ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှ ကျေးလက် မီးလင်းရေးနှင့် အိမ်သုံး စွမ်းအင်ရရှိနိုင်စေရန် ရုပ်ကြွင်းလောင်စာနေရာတွင် သဘာဝအလျောက် ဖြစ်ပေါ်နေသော ထုတ်ယူသုံးစွဲ၍မကုန်သည့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်နှင့် အစားထိုးသုံးစွဲနိုင်ရန်အတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်မြှင့်တင်ရေး ဆက်ဆံမှုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်၍ ကျေးရွာများအား နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး (Solar Energy) တပ်ဆင်ခြင်း၊ နေရောင်ခြည် စွမ်းအင် အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် လေစွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ် ကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းတို့ကို နိုင်ငံတော်မှ အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သို့ပါ၍ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံတိုင်း၏ ဘုံရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည့် ကဏ္ဍပေါင်းစုံ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းကို ဦးတည်ချီတက်နေကြသည့် ကမ္ဘာသူ၊ ကမ္ဘာသားများမှ မိမိတို့၏ အနာဂတ်ကမ္ဘာ မြေကြီး၏ ရေရှည်အကျိုးကို မျှော်တွေးကာ သစ်တော သစ်ပင်များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သစ်တောသစ်ပင်များကို ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း၊ သစ်တောသစ်ပင်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်စိုက်ပျိုးပေးခြင်းစသည့် သစ်တောကဏ္ဍများတွင် အုတ်တစ်ချပ် သဲတစ်ပွင့်ပမာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာကြီးပေါ်ရှိ သက်ရှိသက်မဲ့တစ်ရပ်လုံးအတွက် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်စေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ကျွန်မက စီမံကိန်းပါမောင်

မောင်လွင် (သမိုင်း)

ဟိုတစ်လောက ဒေါက်တာထွန်းလွင်၏ ဟောပြောပွဲကို ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် နားထောင်လိုက်ရသည်။ ပြည်သူတွေအဖို့ မဖြစ်မနေ သိထားသင့်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကြောင်းများကို ကိုယ်တွေ့နှင့်ယှဉ်၍ ဟောပြောသွားပါ၏။ အလွန်အပြုသဘောဆောင်သော ဟောပြောချက်များ ဖြစ်ကြောင်း အထူးပြောစရာမလိုပါ။

ဖွားဘက်တော်ဟု မပြောရရုံတမယ် မိုး/လေ၏ သက်တော်ရှည် ဝန်ထမ်းကြီး၊ ပညာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟောပြောချက်များစွာထဲက မိုး/လေဌာနသည် အရေးပါသော်လည်း အရာမရောက်ကြောင်း၊ မိုးလေဝသဆိုင်ရာ ထုတ်ပြန်ချက်များကို အချိန်မီထုတ်ပြန်ပေးခဲ့သော်ငြား တန်ဖိုးမသိသူများ၏ ဥပက္ခာပြုမှုကြောင့် အသက်အိုးအိမ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှုများ ရှိခဲ့ကြောင်း၊ ဤဌာနသည် လစာမှလွဲ၍ တစ်ကျပ်တစ်ပြားမှ အခြားဝင်ငွေမရှိ၊ မွေးကတည်းက ညာဉ်ပါလာ၍ ခိုးချင်သည်ဆိုလျှင်ပင် ခိုးစရာဆိုလို့ရေကလွဲပြီး အခြားဘာမှမရှိကြောင်း၊ သူ့သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် အူခြောက်၍၊ ရိုင်းရိုင်းပြောရလျှင် ငတ်၍ သေသွားကြကြောင်း၊ လူအချို့၏ ပျက်ရယ်ပြုမှုကို ကြားသိရတော့ များစွာ ရင်နာမိကြောင်း၊ ထိုစဉ်က ဌာနအကြီးအကဲ၏ တိုက်တွန်းကူညီမှုကြောင့် ကိုယ်ပိုင်စတူဒီယိုကိုပင် ငွေမရှိသည့်ကြားမှ (၇)နှစ်ကြာအောင် တည်ဆောက်ခဲ့ရကြောင်း၊

စသည်စသည်များကို ကြားသိရတော့ ကျွန်တော်အလွန် စိတ်မကောင်းဖြစ်ရသလို အလွန်လည်း လေးစားဂုဏ်ယူမိပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ မိုး/လေနှင့် အလုပ်သဘောမတူသော်လည်း သဘာဝခြင်းတူသော အခြားဌာနတစ်ခုကို မျက်စိထဲဖျတ်ခနဲ မြင်ယောင်မိပါသည်။

“တခြား မဟုတ် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနတည်း။”

ဘယ်ဘဝက ရေစက်မှန်းတော့မသိ။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၌ ကျွန်တော်ဤဌာနနှင့် ဖူးစာဆုံမိလေသည်။ ဖူးစာဆုံသည်ဆို၍ ဤဌာနသို့ အလုပ်ဝင်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဤဌာနမှ ဝန်ထမ်းငယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျခဲ့တာပါ။ ဒီတော့ ကျွန်တော်လည်း သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် စီမံကိန်းမိသားစုဝင်တစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ရပြီ။

ကျွန်တော့်အမျိုးသမီးပြောပြသည်မှာ သူ့အလုပ်ဝင်ကာစက သူတို့ဌာနက အရပ်လိုပြောရင် အိမ်ငှားပေါ့ခင်ဗျာ။ ရုံးပေါင်းစုံထဲက သူများပေးထားတဲ့ အခန်းလေးထဲမှာ ရုံးဖွင့်ရသတဲ့။ နှစ်အတန်ကြာမှ ထိုစဉ်က အကြီးအကဲရဲ့ အမြော်အမြင်ရှိရှိနဲ့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ကိုယ်ပိုင်အိမ်လေး တစ်နည်းအားဖြင့် ကိုယ့်ရုံး အဆောက်အဦနဲ့ကိုယ် ဖြစ်လာသတဲ့။ ကျွန်တော်နဲ့ အကြောင်းပါတော့ သူတို့တတွေ ကိုယ်ပိုင်အိမ်မှာ ရုံးတက်နေကြပါပြီ။ ဤစာရေးနေတုန်း အမှတ်ရလို့ ကြားဖြတ်ပြောလိုက်ပါဦး

မည်။ ဤရုံးသစ်ဆောက်ဖို့ ပြင်ဆင်နေစဉ် ထိုစဉ်က အလွန်တန်ခိုးထက်သော အဖွဲ့ကြီး၏ အောက်ခြေအဆင့် ကလာပြီး သူတို့ပိုင်မြေ၊ မဆောက်ရလို့တားသတဲ့၊ ဒီ အကြောင်းအကြီးအကဲလာလို့တင်ပြကြတော့ ပြီးအောင် ဆောက်ပါ။ သူတာဝန်ယူပါသည်ဟု ပြောသွားသတဲ့။ တကယ်လည်း အဆောက်အဦပြီးသည်မှစ၍ ယနေ့ထိ မည်သည့်အနှောင့်အယှက်မှ မရှိပါဘူးတဲ့ခင်ဗျား။

စာကလေးပေကလေး၊ မတောက်တခေါက်ဖတ် ထားလို့ ဤဌာနသည် လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်ကတည်းက ရှိမှန်းကိုတော့ သိသည်။ သို့သော် ဘာတွေလုပ်ရသည် ဆိုတာကိုတော့ ဂယနဏ မသိ။ စိတ်လည်း သိပ်ပြီး ဝင်စား လှသည်မဟုတ်။ အခုတော့ မသိချင်လို့လည်း မနေရ။ မကြားချင်လို့လည်း မဖြစ်။ ပတ်သက်မိခဲ့ပြီကိုး။

ကျွန်တော်က အရပ်သားမို့ သူတို့ဌာနဆိုင်ရာ အဘိဓာန်တွေ၊ ဝမ်းတူးသရီးတွေမပြောတတ်ပါ။ အရပ် သားများ နားလည်အောင် အရပ်စကားနှင့်တော့ ပြော တတ်ပါသည်။

ဤဌာန၏ အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်မှာ တိုင်းပြည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအခြေအနေကို ပြည်သူများ သိရှိနိုင်စေရန်၊ ထိုမှကမ္ဘာသို့ ထုတ်ပြန်နိုင်ရန်၊ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များထံ မှက်နှိပ်ကဏန်း အချက်အလက်များ တောင်းယူစုစည်းကာ ကုန်သွယ်မှု ထုတ်လုပ်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှုစသဖြင့် ကဏ္ဍခွဲခြား တွက်ချက်ရသော အလုပ်ဖြစ်လေသည်။

ကျောင်းဆောက်ချင်သည်၊ လမ်းဖောက်မည် စသည့် ကိစ္စရပ်များကိုလည်း စိစစ်ပြီး ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့ ထံတင်ပြရသည်။ ရံဖန်ရံခါဆို သလို ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်းကာ စီးပွားရေး စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းမျိုးလည်း လုပ်ကြရ၏။ ယခင်က တော့ ကုန်ဈေးနှုန်းကောက်ယူခြင်းကို ဤဌာနမှ လုပ်ကိုင် ရပြီး ယခုတော့ ယခင်ရှိပြီးသား သီးခြားဦးစီးဌာနသို့ တာဝန် ပြောင်းပေးလိုက်ပြီဟု သိရပါသည်။

ကိန်းကဏန်းအချက်အလက်များ တောင်းယူရာ တွင် အဆင်ပြေလွယ်ကူပါရဲ့လားဟု မေးလာလျှင်တော့ ပြောစရာရှိလာပါပြီ။ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းရှင်အများစုက

အခွန်ဌာနမှအခွန်တိုးကောက်ချင်လို့ လာမေးသည် ထင် ပြီး၊ အမှန်အတိုင်း ပြောဖို့မဆိုထားနှင့်၊ ဝေလည် ကြောင် ပတ် လုပ်၏။ မတွေ့အောင်ရှောင်၏။ တချို့လုပ်ငန်းရှင် များက ခင်ဗျားတို့ဌာနက ကျပ်တို့ကိုဘာမှလည်း မထောက်ပံ့ မကူညီဘဲနဲ့ အားအားယားယား စာရင်းတော့ လာတောင်း တယ်ဟု မကြည်ပေါက်နှင့် ဟိန်း၏။ ဟောက်၏။ တချို့ လုပ်ငန်းရှင်များကတော့ ဒီနှစ်ဘာမှကို လုပ်လို့ကိုင်လို့ မကောင်းဘူးဟု ပိတ်ကြိတ်ကြလေရာ သူတို့ခင်ဗျာ အာပေါက်မတတ် ရှင်းပြကြရလေသည်။

ဒါဆို ဌာနဆိုင်ရာများကရာ ဘယ်လိုတဲ့တုန်း

ဒီနေ့ပေးရင်ပေး၊ မပေးရင်လည်ဇီလာညှစ်မှာဟု ခြိမ်းခြောက်၍ ရမတဲ့လား။ သည်တော့ ဘယ်နေ့ ဘယ် ရက်တော့ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပေးကြပါနော့ဟု လေချို သွေးရ၏။ ကြိုတင်နှိုးဆော်ထားရ၏။ အရေးကြီးလျှင် သူတို့အပေးကို စောင့်မနေနိုင်၊ လူကိုယ်တိုင်သွား၍ အပူ ကပ်ရ၏။ ထို့ထက်ပို၍ အရေးကြီးလာပါက သူကြီးကို အကူအညီတောင်းရတော့သည်။ ခမ္မာများမလည်း သူတို့ အကြောင်းနှင့်သူ ကိုယ့်အပူလူမသိဟု ကိုယ်ကပြောလျှင် ဒီအပူလောက်တော့ လူတိုင်းရှိသည်ဟု သူတို့ကလည်း ပြန်ပြောကြပေလိမ့်မည်။ တချို့ဌာနများကတော့ ကိုယ့် ဌာနကိုယ်တောင် စီမံကိန်းပေးရသလောက် စာရွက် စာတမ်း မများဘူးဟု မကျေမနပ်နှင့် ငြူစူကြလေသည်။

သည်လိုအကျိုးအကြောင်းတွေထဲ ကိုယ့်ဌာန တာဝန်ခံများက အခြေအနေကို သဘောပေါက်၍ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးလျှင် တော်ပါသေး၏။ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲသူကလည်း ဘာမှမကူညီဘဲနှင့် မရသေးဘူး လား? မပြီးသေးဘူးလား? အလကားကောင်တွေ၊ နာချင် ပြီထင်တယ်၊ ငါးမိနစ်အတွင်း ပြီးအောင်လုပ်ဟု သြဘာ ပေးလျှင်တော့ ဝန်ထမ်းများ ဘယ်လိုခံစားကြရမလဲ။ ရုံးတက်ရမည်ကို ငရဲပြည်သွားရမလောက်ကြောက်ရွံ့၊ ထိတ်လန့်လာကြပေလိမ့်မည်။

ထကြွနိုးကြား၊ သနား၊ သည်းခံ၊ ဝေဖန်၊ ထောက်ရှု ဟူသော အကြီးအကဲဝတ် (၆)ပါးရှိပါ၏။ အဆင့်တိုင်း၏ အကြီးအကဲတိုင်းသည်အမိ၊ အဖများဖြစ်၍ မိမိလက်

အောက် ငယ်သားများ၏ ဘဝကို စာနာနားလည်ရမည်။ လိုအပ်ချက်ကို တတ်နိုင်သမျှ ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်။ အနစ်နာခံစရာရှိကခံရမည်။ ရဲဘော်ရဲဘက် စိတ်ထား ရှိရမည်။ တာဝန်ယူနိုင်စွမ်းရှိရမည်။ မတတ်လျှင် သင်ပေး ရမည်။ မိမိကိုယ်တိုင်ငယ်ရာကကြီးလာသည် မဟုတ်ပါ လား။ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုကင်းမဲ့စွာဖြင့် မိမိမျက်နှာရ ရေး အထက်ကိုဖား၍ အောက်ကိုဖိနေလျှင်တော့ မေတ္တာ ပို့သူတွေ တစ်နေ့တခြား များပြားလာကာ မိမိဌာနလည်း မတိုးတက်မတောက်ပ၊ တိုင်းပြည်တိုးတက်ဖို့ဆိုသည် ကတော့ ဝေလာဝေး။

မှတ်မိပါသေးသည်။ လွန်ခဲ့သော မကြာသေးမီ နှစ်များက ဤဝန်ကြီးဌာနသို့ အခြားဝန်ကြီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ် ကြီးတစ်ဦး ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးပါ၏။ သူ သည် သက်တော်ရှည်ဟု ပြောရလောက်အောင် နှစ်ရှည် လများ တာဝန်ယူသွားခဲ့သည်။ ဖွားဘက်တော်ဟု ဆိုရ မတတ် ထင်ထင်ရှားရှား ရှိလှပါ၏။ လူမသိ၊ သူမသိ၊ လူမလေး ခွေးမခန့် ဖြစ်နေသော ဤဝန်ကြီးဌာနကို လူရှိသေ ရှင်ရှိသေဖြစ်လာအောင် မြေတောင်မြောက်ပေး ခဲ့သည်။ ဤဌာန၏ အရေးပါပုံကို သက်ဆိုင်ရာများ သိနား လည်အောင်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ရုံးပိုင်း ဖြည့် ဆည်းပေးရုံသာမက ဝန်ထမ်းများ၏ စိတ်ပိုင်းကိုပါ မသိမိ ငယ် မနိမ့်ကျအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည်။ အများက လည်း ချစ်ခင်ရိုသေကြသည်။ သူ၏ခြေရာလက်ရာများကို ယနေ့တိုင် တွေ့မြင်နိုင်ပါသေးသည်။

တကယ်တော့ ဌာနတိုင်းသည် အိမ်ကြီးတစ်အိမ် နှင့်တူ၍ ထိုဌာန၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော ဝန်ထမ်း များမှာ အိမ်သူအိမ်သားများနှင့် တူလေသည်။ ထိုဌာန သို့ရောက်ရှိလာသည့် မိုးနတ်မင်းက လွတ်လိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများမှာ လေးငါးနှစ်ခဏအလည်လာသော ဧည့်သည်များနှင့် တူလှပါသည်။

ဧည့်သည်ဟူသည် အိမ်ရှင်ကို မစော်ကား စကောင်း၊ မိမိရောက်ရှိ တည်းခိုနေထိုင်ရာ အိမ်ကြီးရှိ အိမ်သူ အိမ်သားများဖြစ်သော အိမ်ထောင်ဦးစီးမှ စ၍ အငယ်ဆုံး ပိစိကွေးလေးအထိသည် မိမိ၏သားမြေးများ ဖြစ်ကြပါသည်ဟု သဘောပိုက်လျက် သနားချစ်ခင်

ကြင်နာစွာ စောင့်ရှောက်သင့်သည်။ ငါ့ကို မိုးနတ်မင်းက လွတ်လိုက်တာကွ၊ မင်းတို့အိမ်အရေးထက် ငါ့အရေးက ပိုအရေးကြီးတယ်ဆိုပြီး မျက်ထောင့်နီကြီးနှင့် ကြည့်ကာ ‘သယ်’ဟု ဘီလူးကြိမ်းကြိမ်း နေလို့မဖြစ်။ မယဉ်ကျေးက ယဉ်ကျေးအောင်ပွဲပြင်ဆုံးမ၊ မတတ်လျှင်သင်ပေး၊ မှားလျှင် ပြင်ပေး၊ အိမ်သားများ၏ စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး စသည်ဖြင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာ အောင် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်၊ အရေးယူသင့်သူကို ကျောသား ရင်သား မခွဲခြားဘဲ တိတိကျကျအရေးယူ၊ ချီးမြှောက် သင့်သူကို ချီးမြှောက်လျက် ရောက်တုန်းခဏ မင်္ဂလာ တရားတော်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံနေထိုင်သွားခဲ့မည် ဆိုလျှင် အိမ်ရှင်လည်းပျော် ဧည့်သည်မော်၍ နတ်လူသာဓု ခေါ် ကြပေလိမ့်မည်။

ကြံ့တုန်းကြံ့ခိုက်ပြောလိုက်ပါဦးမည်

မနေ့တစ်နေ့က အိမ်သို့ ဧည့်သည်လူငယ်လေး တစ်ယောက်ရောက်လာသည်။ သူက ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်း။ ကျွန်တော့်ဇနီးနှင့် မိတ်ဆက်ကြတော့ အစ်မက စီမံကိန်း ကပါဟု ကျွန်တော့်ဇနီးက ပြောရာ ထိုသူငယ်က ဆည်မြောင်း လား သိတာပေါ့။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော့်ဦးလေးတောင် ရှိတယ် ဟု ကောက်ခါငင်ခါပြန်ပြော၏။ ကျွန်တော့်ဇနီးက မဟုတ် ကြောင်း ရှင်းပြတော့ ဒါဆိုဘာလုပ်ရတာတုန်းဟု ပြန်ပြီး မေးပြန်လေရာ ဘေးက ကြားနေရသူ ကျွန်တော့်အဖို့ အကြည်တော်ပြောသလို၊ အကြည်တော်ဆိုတာ ဖိနပ်ချုပ် တာဟု ဘုကလန့်ပြောလိုက်ရရင် ကောင်းမလားဟု စဉ်းစားနေမိ၏။

ဦးထွန်းလွင်က မှုမီးလားလေလားဆိုပြီး တောက်တဲ့ လို ဗေဒင်ဟောနေတဲ့လူကြီးလို့ တစ်နိုင်ငံလုံး ကလေးက အစ သိဦးမည်။ စီမံကိန်းဆိုတာကတော့ အဲဒီလို။

ကျန်သေးတယ်ဗျ။
စီမံကိန်းဌာနဝန်ထမ်းတွေမှာ မှောင်ခိုငွေရှိ သလားတဲ့။

လစာကလွဲလို့ တစ်ကျပ်တစ်ပြားမှ မရှိကြောင်း၊ ခိုးချင်ရင်တောင်မှ ခိုးစရာဆိုလို့ စာရွက်ပဲရှိကြောင်း ပါတဲ့ ခင်ဗျား။

မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားက သစ်ခွန်ကတ်တို့ရိုရာဆီ

| သိန်းဝင်း (ပီဒီ) |

“အပြန်လာသင့်ပြီ”ဟု ဆေးဖက်ဝင် လက်ဖက် ရည်ခွက်ကို ငွဲ့နေရင်း ဝါကျင်းက ဒေသဘာသာစကားဖြင့် အတုဟု သူ့အဖေကို ရည်ညွှန်းပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည် မြောက်ဖက်အစွန်ဆုံးပူတာအိုဟု ခေါ်ဆိုသည့် မြို့လေးမှ (၁၀)ကီလိုမီတာအကွာ ရွာငယ်လေး တစ်ရွာ၏ သက်ငယ်မိုးဝါးတဲလေးအတွင်း ဝါကျင်းနှင့် ကျွန်တော်ပြတင်းပေါက်မှ တစ်ဆင့် အပြင်ကို ငေးရင်း ဝါကျင်းကသူ၏အဖေ သစ်ခွန်ကတ်မုဆိုးကြီး ဝါကျင်းဒီး ပြန်အလာကြိုစောင့်ရင်း ငြီးတွားလိုက်ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။ ထိုင်နေသည့် နေရာမှ ပြတင်းပေါက်အပြင်သို့ လှမ်းကြည့် လျှင် ဟိမဝန္တာတောင်တန်းများပေါ်မှ ဤရွာငယ်လေးကို မညီမညာ ဆီနှင့်များ ဖုံးလွှမ်းနေသည့် တောင်တန်းများ က ဝိုင်းပတ်ထားပြီး တစ်ခါတစ်ရံ ခွန်အားကြီး လင်းယုန် ငှက်များ သားကောင်ရှာ ပျံသန်းနေသည်ကို မြင်တွေ့နေရသည်။ ရုတ်တရက်ဆိုသလို အထီးကျန်မှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းမှု တို့သည် တစ်ပြိုင်နက်ထဲ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ် ဖြတ်သန်းစီးဆင်း သွားသလို ခံစားရပြီး နောက် ကျွန်တော်လက်ရှိရောက်နေ သည့်နေရာသည် ဤကမ္ဘာလောကအပြင်ဘက် အဝေးဆုံး ဒေသတစ်ခု၏ အဝေးဆုံးရွာလေးတစ်ရွာ၌ ရောက်ရှိနေ သည်ဆိုခြင်းကို သတိပေးလိုက်သကဲ့သို့ ခံစားရသည်။

“ဟိုမှာသူပြန်လာပြီ” ဆိုသည့် ဝါကျင်း၏ ရုတ်တရက် စကားက ကျွန်တော်၏ နေ့အိပ် မက်ကို လှန့်နိုးလိုက်သည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် အသက်(၈၀)ကျော် ဆေးဆရာကြီးလည်းဖြစ် သစ်ခွမုဆိုးကြီးလည်းဖြစ်သော ဝါကျင်းဒီး တစ်ယောက် ပုခုံးထက်တွင် အိတ်ကြီးတစ်လုံး လွယ်လျက်လမ်းကျဉ်းလေးအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ရှိသည့် သူ့၏တဲလေးရှိရာသို့ လျှောက်လာနေသည်။ ဝါကျင်းဒီးသည် ဆေးဖော်စပ်ရာတွင် အသုံးပြုရန်အတွက် ထူးဆန်းသစ်ခွများရှိရာ တောင်တန်းများဆီသို့ တစ်ပတ်ကြာ သွားရောက်ခဲ့ခြင်းမှ အိမ်အပြန် ခရီးဖြစ်သည်။ ရောက်ရောက်ချင်း ဆိုသလို ကျွန်တော်တို့ထိုင်နေရာ ရှေ့ကြမ်းပြင်ပေါ် သူ့၏ အိတ်ကြီးကိုချ လက်ဖက်ရည်တစ်ကြိုက်သောက်ပြီးမှ သက်ပြင်းတစ်ချက်မှတ်ထုတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် အိတ်ကို ကြိုးဖြေဖွင့်ချလိုက်ပြီးလျှင် ပါလာသည့် သစ်ခွခြောက်များကို အမှိုက်ပုံသကဲ့သို့ ကြမ်းပြင်ပေါ် ပုံချလိုက်သည်။ ယင်းကိုမြင်သည့်အခါ သားဖြစ်သူက “အဝှဲ့ရဲ့ ဒီတစ်ခေါက် ခရီးကတော့ အောင်မြင်တယ်ဟေ့” ဟု သူ့၏ အဖေကို ကချင်ဘာသာစကားဖြင့် အော်၍ အားတက်သရော ပြောသည့်အခါ ဝါကျင်းဒီးသည် ပြုံးပြုံးကြီးကြည့်ပြီး ခေါင်းတစ်ချက် ငြိမ့်ပြလိုက်သည်။

အမှန်တွင် သစ်ခွများသည် ပန်းမျိုးစိတ်များ၌ ဤကမ္ဘာဂြိုဟ်၏ ရှေးအကျဆုံး ပန်းအမျိုး အစားများမှ တစ်ခုအပါဝင်ဖြစ်သည်။ သစ်ခွပန်းများတွင် လိပ်ပြာသစ်ခွ၊ ဖိနပ်သစ်ခွ၊ ဘိုမသစ်ခွစသည့် အမည်အမျိုးမျိုးဖြင့် နာမည်ကြီးသော သစ်ခွများသည် အခြားသော ပန်းများနည်းတူ လူသားတို့၏ စိတ်ကူးပုံရိပ်တို့၌ တောက်ပစွာ နေရာယူလျက်ရှိစေသည်။ သစ်ခွရောဂါသည် လွန်ခဲ့သည့် (၁၉) ရာစု၌ ဗြိတိသျှလူမျိုး အပင်စုဆောင်းသူ ဝီလီလံ့စဝမ်ဆင် သည် ဘရာဇီးမှစုဆောင်းလာသည့် သစ်ခွသေတ္တာတစ်လုံးကို အင်္ဂလန်သို့ ပို့လိုက်ချိန်မှ အစပြုခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ လူများက သစ်ခွကို မြင်မြင်ချင်း စွဲလန်းသွားတတ်ခြင်းသည် သစ်ခွ၏ ထူးဆန်းသော အရောင်အသွေးနှင့် ပုံသဏ္ဍာန်တို့ကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းနောက်ပိုင်းတွင် သစ်ခွစုဆောင်းမှုသည် တစ်စတစ်စ ခေတ်စားလာခဲ့ပြီး လူကုံထံကြေးရတတ်များအကြား

အလေ့အထတစ်ခုဖြစ်လာသည်။ ယင်းကြောင့် သစ်ခွဝယ်လိုအားကို ဖြည့်စွမ်းပေးမည့် သစ်ခွမုဆိုးများ ပေါ်ပေါက်လာကြသည်။ ဤထူးဆန်းလှသော သစ်ခွပန်းများအတွက် စွန့်စားခရီးများအတွင်း သစ်ခွမုဆိုးများမှာ ကျားကိုက်ခံခြင်း၊ အဆိပ်ပြင်းမြွေများ အကိုက်ခံခြင်းနှင့် အပူပိုင်းရောဂါအမျိုးမျိုးတို့၏ နှိပ်စက်သတ်ဖြတ်ခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ကြရသည်။

သစ်ခွမုဆိုးတို့သည် ယနေ့ခေတ်အထိ အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်နေရဆဲဖြစ်သည်။ အမေရိကန်စာရေးဆရာနှင့် သစ်ခွကျွမ်းကျင်သူ လောရင့်ဘရင့်ခံသည် ဂွာတီမာလာ နိုင်ငံတွင် ဓားပြများ၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘောဒီးယား စစ်သားများ၏ ပစ်ခတ်မှုကို ခံခဲ့ရပြီး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ကာလဝမ်းရောဂါကြောင့် သေအံ့ဆဲဆဲ အခြေအနေနှင့် ကြုံခဲ့ရသည်။ ဗြိတိသျှလူမျိုးသစ်ခွကျွမ်းကျင်သူ တွမ်ဟတ်ဂျူသည်လည်း ကိုလံဘီယာနယ်စပ်၌ ပြောက်ကျား သူပုန်များ၏ ကိုးလခန့် ပြန်ပေးဆွဲမှုကို ခံခဲ့ရသည်။ သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဤပန်း၏ ဆွဲဆောင်မှုကြောင့် လူအများဒဏ်ရာ အနာတရမျိုးစုံတို့နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်။ အမေရိကန် စာရေးဆရာမ ဆူဇန် အောလင်းက သူမ၏ ‘သစ်ခွသူခိုး’ စာအုပ်တွင် သစ်ခွနှင့် ပတ်သက်၍ ‘သစ်ခွအပေါ် တပ်မက်ဆွဲလမ်းမှုကို သိပ္ပံပညာနဲ့ ဆက်စပ်လို့ မရပေဘူး၊ သစ်ခွတွေကသာ ဒီကမ္ဘာမှာ ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး ဖြစ်နေတာ’ဟု တင်ပြခဲ့ဖူးသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့သစ်ခွများသည် (၁၉)ရာစုခန့်မှစ၍ ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံးအဖြစ် နာမည်ကြီးခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မျိုးစိတ်ပေါင်း (၂၂၀၀၀)ကျော်ရှိသည့် အနက် မြန်မာနိုင်ငံ၌ မျိုးစိတ်(၈၄၁)မျိုးရှိသည်ဟုဆိုသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ၏ အရှည်ဆုံးတောင်တစ်ခုဖြစ်သည့် ခါကာဘိုရာဇီကို တောင်ပေါ် ပန်းများက လွှမ်းခြုံဝန်းထားပြီး သစ်ခွမျိုးစိတ်မျိုးစုံတို့၏ မွေးရပ်မြေလည်းဖြစ်သည်။ ယင်းတို့အထဲတွင် အလွန်ရှားပါးပြီး ရှာဖွေရခက်ခဲလွန်းသည့် သစ်ခွနက်တစ်မျိုးလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအမည်ကို ဗြိတိသျှလူမျိုး ရုက္ခဗေဒပညာရှင် ဖရန်စစ်ကင်းဒမ်းက မြန်မာနိုင်ငံ ကချင်ပြည်နယ်၌ တွေ့ရှိ အမည်ပေးခဲ့ခြင်း

ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်ရောက်ရှိနေရာ ပူတာအိုမြို့ကလေးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြောက်ဖက် အစွန်ဆုံး မြို့လေးတစ်မြို့ဖြစ်ပြီး တားမြစ်နယ်မြေတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသွားများအနေဖြင့် ဤအရပ်ကိုလာလိုပါလျှင် ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရန်လိုသည်။ မြန်မာ့ခရီးသွားလုပ်ငန်းသည် အစပင်ရှိသေးသည့်အတွက် တစ်ပတ်လျှင် လေယာဉ်ခရီးစဉ် နှစ်ကြိမ်သာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ပူတာအိုသို့ ခရီးသွားအနည်းငယ်သာ လာနိုင်ကြသည်။ အကန့်အသတ်ရှိပြီး စိတ်မချရသည့် လျှပ်စစ်မီးနှင့် အင်တာနက် မရရှိမှုကိုလည်း လိုအပ်ချက်အဖြစ် တွေ့နေရသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံ၏ အခြားဒေသများမှ သီးခြားတည်ရှိနေပြီး ပုဂ္ဂလိကစားမှုကို မျှဝေပေးမည့် ဤတောင်ပေါ်ရွာလေးသို့ လေယာဉ်ခရီးများဖြင့် ခရီးသည်များကို ပို့ဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် သဘာဝအလှများဖြင့် ခရီးသွားများကိုဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိသည့် ပူတာအိုသည် ရှားပါးသစ်ခွများကို မြင်တွေ့နိုင်သည့် အခွင့်အရေးပေးလျက်ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်၏ သစ်ခွနက်ရှာဖွေရေး ခရီးစဉ်အတွက် ကျွန်တော်မဖတ်တတ်သည့် စာလုံးများပါ လေယာဉ်နှင့် သုံးနာရီကြာ ခရီးနှင့်ပြီးနောက် ပူတာအိုမြို့ကလေးပေါ်စတင်ခြေချခွင့်ရခဲ့သည်။ လေဆိပ်တွင် ဒေသလမ်းပြဦးမျိုးသိမ်းယူက ရောက်နှင့်နေပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုမိတ်ဆက်ပြီး မြို့တွင်းခရီးဆက်ခဲ့ကြသည်။ သစ်ခွနက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်တော်က စ၍ စကားဆိုသည်။ တုံ့ပြန်မှုက စိတ်ပျက်စရာ။ တောင်တန်းတွေပေါ်မှာ တစ်ပတ်လောက် ရှာလျှင်ပင် သစ်ခွနက်တွေ့ဖို့ကို အတတ်မပြောနိုင်ဟု ဆိုသည်။ သူက “ကျွန်တော်အကြိမ် (၂၀)လောက် သစ်ခွရှာပုံတော် ဖွင့်ဖူးတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါမှ မတွေ့ခဲ့ဖူးဘူး။ ဒီတောကြီး မျက်မည်းထဲမှာ သစ်ခွရှာရတာ အတော်ခက်ခဲတဲ့ အလုပ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒေသခံအများစု ကတော့ ဒီတောင်တန်း တွေက ရတဲ့သစ်ခွတွေစုပြီး သူတို့ခြံလေးတွေထဲမှာ ပြန်စိုက်ပြီး အလှဆင်ကြတယ်” ဟု ခရီးလမ်း၌ ရှင်းပြသည်။ သူ၏ လမ်းပြမှုနှင့်ပင် သစ်ခွကျွမ်းကျင်သူ ဆေးဆရာ ဝါဂျင်းဒီး နေထိုင်ရာရွာငယ်လေးသို့ ပူတာအိုမှ

တစ်ဆင့် ကချင်ကချော် တောင်ပေါ်လမ်းများကို ဖြတ်သန်း၍ လာခဲ့ကြရသည်။ ပူတာအို၏ မနက်ခင်းဈေးတွင် တောင်ပေါ် သားများ၏စည်းချက်ကျကျ ဘဝအလှကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည်။ ဤဈေးတွင် ကချင်ပြည်နယ် တနံတလျားမှ ထွက်ရှိသည့် ဒေသထွက်ကုန်များကို အရောင်းအဝယ်လုပ်ကြပြီး ခြေကျင် လေးငါးနာရီ ခရီးပေါက်လာရောက် ရောင်း ဝယ်သူများနှင့် စည်းကားနေလေ့ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

လမ်းတွင် တံတားတစ်စင်းပေါ်မှ ဖြတ်ခဲ့ရာ တံတားအောက်တွင် အဝတ်လျှော်သူများ ရေခပ်သူများ တွေ့၍ စပ်စုကြည့်သည့်အခါ ဤအရပ်သည် လီဆူးတိုင်းရင်းသားများနှင့် ရဝမ်လူမျိုးများ စုစည်းနေထိုင်ကြပြီး ၎င်းလူမျိုးစုများမှာ ယခင်က ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာမရှိဘဲ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ ရောက်ရှိလာချိန်တွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ကိုးကွယ်လာခဲ့ကြသည် ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာများတွင် ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်းလေးများကို ဒေသ အထိမ်းအမှတ်အနေဖြင့် တွေ့မြင်ရသည်။

ဝါဂျင်းဒီး၏ ရိုးရာအိမ်လေးသို့ အရောက်တွင် အိမ်ထဲမှ ဝါဂျင်းဒီး၏ သားမှ ဆီးကြိုဆို နှုတ်ဆက်သည်။ သူသည် အင်္ဂလိပ်စကား အတော်အတန်ပြောတတ်ပြီး ဖခင် မကြာခင် ပြန်ရောက်မည့်အကြောင်းဆိုသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်ပြီး တစ်နာရီကျော်ခန့်ကြာမှသာ ဝါဂျင်းဒီး ပြန်လည်ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။ ဝါဂျင်းဒီးသည် ခူးလာသည့် ပန်းများကို ဖြန့်ခင်းလိုက်သည်။ ထို့နောက် ယင်းတို့ထဲမှ တစ်ပွင့်ကို ကောက်ယူလိုက်ပြီး ခပ်ပြင်းပြင်း နမ်းရှိုက်လိုက်ပြီးလျှင် “ဒီအရပ်က လူတွေက သစ်ခွရဲ့ရနံ့ကို ရှုရင် အသက်ရှည်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ ဆေးပညာမှာတော့ သစ်ခွက အရမ်းအသုံးဝင်တာ၊ အစာအိမ်ရောဂါကိုလည်း သက်သာစေတယ်၊ အသားအရည်စိုပြေဝင်းပစေတယ်၊ ငှက်ဖျားကိုလည်း ကုလို့ရတယ်၊ အသက်ရှည်ကျန်းမာဖို့ သုံးကြတာ၊ သေသေချာချာ သုံးမယ်ဆိုရင် ဒါကဖြစ်နိုင်ပါတယ်လို့” ဝါဂျင်းဒီးက ဆိုသည်။

ဝါဂျင်းဒီးသည် တရုတ်ဘာသာစကားနှင့် လီဆူးဘာသာ စကားကို ကောင်းကောင်း တတ်သူဖြစ်သည်။

သူသည် တရုတ်ပြည်တွင်းဒေသပြည်မှာ ကြီးပြင်းခဲ့၍ ငယ်စဉ်တည်းက တိုင်းရင်းဆေးပညာကို သင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် မော်စီတုန်း အာဏာရလာသည့် အချိန်မှစ၍ သူ၏ဘဝ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်မကြီးမှ ထွက်ပြေးခဲ့ကာ တောတောင် များပေါ်ရက်သတ္တပတ်ပေါင်းများစွာ ဖြတ်သန်းပြီးနောက် နောက်ဆုံးတွင် ပူတာအိုသို့ ရောက်ရှိလာပြီး အခြေချ နေထိုင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဝါဂျင်းဒီးက သူ၏ အတွေ့အကြုံများကို ရှင်းပြ ရာတွင် “ကျွန်တော် ငယ်ငယ် ကတည်းက တောင်တန်း တွေပေါ်မှာ လန့်ချီကြာအောင် သစ်ခွတွေရှာရတာ၊ သစ်ခွ ကိုရှာတဲ့အခါ သစ်ခွကောင်းရဖို့ အရမ်းအရေးကြီးတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သစ်ခွတိုင်းက ဆေးဖက်ဝင်တာ မဟုတ်ဖူး၊ အချို့သစ်ခွတွေက သိပ်အန္တရာယ်ကြီးတာ- ဟု အလေးအနက်ထား၍ ရှင်းပြသည်။

ဆက်၍ “သစ်ခွပန်းနားမှာ ပျားတွေဝဲနေတာ ကြည့်ပြီး အဲဒီသစ်ခွ အသုံးဝင်တယ်မဝင်ဘူး ခင်ဗျား ဆုံး ဖြတ်လို့ရတယ်၊ ပျားတစ်ကောင်က သစ်ခွရဲ့ ဝတ်ရည်ကို စုတ်လိုက်လို့ အဲဒီပျား သေသွားရင်တော့ အဲဒီသစ်ခွ အန္တရာယ်ရှိပြီ၊ သစ်ခွရဲ့ အနံ့ကို ခင်ဗျားရှူလိုက်လို့ ခေါင်း နည်းနည်း ကိုက်လာပြီဆိုရင်လည်း အဲဒီသစ်ခွ အန္တရာယ် ရှိတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျား သိလိမ့်မယ်” ဟု ရှင်းပြသည်။

ဝါဂျင်းဒီးသည် ခရီးထွက်သည့်အခါတိုင်း မဖြစ် မနေ ယူဆောင်လေ့ရှိသည့် ပစ္စည်းများမှာ ပလတ်စတစ် တာပေါ်လင်စ၊ ဆန်၊ မီးခြစ်၊ လေး၊ မြား ဖြစ်ပြီး တောင်တန်း များပေါ်တွင် မျောက်၊ တောဝက်၊ သမင်စသည့် တောကောင် ငယ်များကို အမဲလိုက်လေ့ရှိသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ မည် သည့် သားကောင်မှ မရသည့် အခါမျိုးတွင် အပင်နှင့် ပန်းပွင့်များစား၍ အသက်ဆက်ရသည်။ သူသည်ကံကောင်း စေရန်ပယင်းကို အဆောင်လက်ဖွဲ့အဖြစ် အမြဲဝတ် လေ့ရှိကြောင်းနှင့် တစ်ခါ၌ ချောင်းတစ်ခုကို အဖြစ် ချော်လဲကျပြီး လက်ကျိုးခဲ့ကြောင်း၊ တစ်ကြိမ်ဆိုလျှင် ချောင်းထဲ မီးခြစ်ကျသွား၍ ချက်စားစရာမရှိဘဲ တစ်ပတ် ခန့် သစ်ဥ သစ်ဖုများသာ စားခဲ့ရကြောင်း ပြောပြသည်။

ဒေသခံတစ်ဦးဖြစ်သည့် အသက် (၃၇) ခုနှစ်

အရွယ် ပူတာအိုသား ကိုမြင့်ကျော်သည် လုပ်သက် (၁၇) နှစ်ကျော် သစ်တောဌာန၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး နှစ်ပေါင်း (၂၀)ကျော် သစ်ခွရှာသည့် အတွေ့ အကြုံရှိသူလည်းဖြစ်သည်။ ကိုမြင့်ကျော်တစ်ဦးတည်း စုဆောင်းထားသည့် သစ်ခွမျိုးစိတ်ပေါင်း (၁၇၀)ခန့်ရှိပြီး ယင်းတို့ထဲမှ အချို့ကို ခါကာဘိုရာဇီ အမျိုးသားပန်းခြံ ပြုတိုက်၌ ခင်းကျင်းပြသထားသည်။ ကိုမြင့်ကျော်က ‘ဒီတောင်တန်းတွေပေါ်မှာ သစ်ခွနက်နှင့် ပက်ပင်းတိုး ဖို့ဆိုသည်မှာ မှန်ကန်သည့် အိပ်မက်တစ်ခုဖြစ်နိုင်ကြောင်း သို့သော်လည်း မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ သစ်ခွနက်ကို မရှာနိုင် ဘဲနှင့်ပူတာအိုမြို့လေးမှ ထွက်သွားမည်မဟုတ်ဟု သံဓိဋ္ဌာန် ချထားကြောင်း’ လမ်းခရီး၌ ရှင်းပြခဲ့ ဖူးသည်။ ကိုမြင့်ကျော်က “သစ်ခွနက် ရှာရတာဟာ အလွန်ကို ထူးခြား ခက်ခဲတဲ့ အလုပ်ပါ။ ဒီသစ်ခွနက်က ကျောက်တောင် ကျောက်စွယ်တွေကြားမှာ ပွင့်တာ၊ တွေ့ဖို့ သိပ်ကိုခက် တယ်၊ နဂိုကတည်းကလည်း သစ်ခွဆိုတာ ရှားတဲ့ အမျိုး လေး၊ ဒီတော့ သစ်ခွနက်ရှာရတာက အရှားတက အရှား ဆုံးပန်းကို ရှာရတာမျိုး ဖြစ်နေတယ်၊ ဒါပေမဲ့ စွန့်စားရကျိုး တော့ နပ်ပါတယ်” ဟု ဆိုသည်။

ကျွန်တော်သည် သစ်ခွပြတိုက်အတွင်း လှည့် ပတ်ကြည့်ရှုနေရင်း ထောင့်တစ်နေရာ၌ ရပ်လိုက်မိသည်။ အနက်ရောင် အလှတရားတစ်ခုက နှုတ်ဆက် အကြည့် ကြည့်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အနားတိုး၍ ကြည့်လိုက် သည်၊ အနက်ရောင်ဆိုသည်ထက် အစိမ်းဘက်ယိုမိသည် ဟုထင်သည်။ ပွင့်ချပ်များကိုဖွင့်၍ အတွင်းနှုတ်ခမ်းသားကို လှစ်ဟထားသရောင်ဖြစ်နေသည်။ နားလည်ရခက်ခဲလွန်း သည့် သစ်ခွနက်ကို စူးစိုက်ကြည့်ရင်း လမ်းပြ၏စကားများ ကို သတိရလာသည်။ ‘မြေရိုင်းမှာ ပွင့်လမ်းပေမယ့် ခွန်အား ကအပြည့်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ မြန်မာပြည် မြောက်ဖျားပူတာအိုမြို့လေးမှ အပြန်လမ်းသည်ကံကောင်း ခြင်းများ နှင့်အတူ အဆင်ပြေချောမွေ့လျက်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် September လထုတ် Reader’s Reader’s Digest မဂ္ဂဇင်းမှ Brent Lewin ရေးသားသည့် The Hunter for Black Orchid ကိုပြန်ဆိုသည်။

မိုးပျံပူဖောင်း

မိုးခ(DSPE)

နယူးယောက်မြို့၏ အထင်ကရ လမ်းမကြီးပေါ်တွင် ဖြစ်သည်။ ပူစီဖောင်းသည် တစ်ယောက်သည် ညနေခင်းတွင် သူ၏ ပူစီဖောင်းများအား အရောင်းပါးသဖြင့် အကြံဉာဏ်တစ်ခုကို လက်တွေ့စမ်းသပ်ကြည့် လေသည်။ သိပ်မကြာခင် အချိန်အတောအတွင်း ပူစီဖောင်းများ အကုန်အစင်ရောင်းရလေ၏။ သူ၏ အကြံဉာဏ်မှာ ပူစီဖောင်းလေးများကို ဒီဇိုင်း ဆန်းဆန်းလေး ပြုလုပ်ပြီး အရောင်စုံတစ်လုံးစီ လွှတ်တင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပူစီဖောင်းတစ်လုံးလွှတ်တင်ပြီး တိုင်းဝယ်သူတဖွဲ့ဖွဲ့ရောက်လာ လေ၏။ ထိုသို့ရောင်းချနေစဉ် နီဂရိုးကလေးငယ်တစ်ယောက်သည် ပူစီဖောင်းလာဝယ် လေသည်။

- ဦးဦးပူစီဖောင်းတွေထဲမှာ အမည်းရောင်ကကော မိုးပေါ်ပျံတက်နိုင်သလားဟင်-
ပူစီဖောင်းသည် ဦးလေးကြီးသည် ထိုသို့အမေးခံရသည့်အတွက် အံ့ဩသွားပြီး ကလေးငယ်ကို ကြင်နာစွာ ကြည့်လျက် ဤသို့ ဖြေလိုက်လေသည်။
- အိုကလေးရယ် ပူစီဖောင်းတွေ မိုးပေါ်ပျံနိုင်တာ သူ့ထဲမှာပါတဲ့ ဓာတ်ငွေ့ တစ်မျိုးကြောင့်သာ ဖြစ်တယ်။ အနီရောင်မို့၊ အဖြူရောင်မို့၊ အဝါရောင်မို့ ပျံနိုင်တာမဟုတ်ဘူး။ အစိမ်းရောင်မို့ပိုပြီး အမြင့်ပျံနိုင်တာမဟုတ်ပါဘူးကွယ်။ အမည်းရောင်လဲ မိုးပေါ် ပျံနိုင်ပါတယ်။-
ထိုသို့အဖြေကို ကြားလိုက်ရသည့်အခါ ကလေးငယ်လေးသည် ယုံကြည်မှုအပြည့်ဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာ ပြေးထွက်သွားလေသည်။
အသက်(၄၂)နှစ်အရွယ်မှာ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲတစ်ယောက်(သို့) ဦးစီးဌာနတစ်ခု၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် တစ်ယောက်ဖြစ်နေသူ ရှိသည်။ အသက်(၂၀)အရွယ်နှင့် ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိ တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်စာအပါအဝင် ဘာသာစကား(၃)မျိုးလောက် ကျွမ်းကျင်သူလဲရှိသည်။ ထိုသို့သော လူများနှင့် ကိုယ့်ကိုကိုယ် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သည့်အခါ မိမိသည်လူညံ့တစ်ယောက် ဖြစ်နေပြီဟု စဉ်းစားမိတတ်ကြသည်။
- ဟ---(၄၂)နှစ်နဲ့ DG ဖြစ်တာ နည်းတဲ့ အရည်အချင်းမဟုတ်ဘူး။ တော်တော် တော်တာဘဲ။ ငါတို့များ ဒီအသက်အရွယ်နဲ့ ဒီရာထူးဘဲရသေးတယ်။ (၄၂)နှစ်မှာ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဖြစ်ရင်တောင် ကံကောင်း-ဆိုတာမျိုး - ငယ်ငယ်လေးနဲ့ အရာရှိဖြစ်တာဘဲကြည့်စမ်း၊ ငါတို့များ အသက်(၂၀)ဆိုတဲ့ အရွယ် ဘာလုပ်နေတုန်း၊ ဘာအဆင့်ဘဲရှိသေး-ဆိုတာမျိုး နှိုင်းယှဉ်ချိန်ထိုးပြီး လူအများစုမှာ ကိုယ့်ကိုကိုယ် အထင်သေးတတ်ကြတယ်။

တချို့များ ကိုယ့်ကိုကိုယ်သာမက ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ကံကြမ္မာကိုပါ ယိုးမယ်ဖွဲ့ပြီး အပြစ်ပုံချတတ်ပါသည်။ ထိုသို့ယူဆချက်သည် အကျိုးမဲ့ပြီး မိမိနှင့် တကွ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ ထိခိုက်စေပါသည်။
ကမ္ဘာကျော် အမေရိကန်စာရေးဆရာ Zig Zilar ရေးသားသည့် "See You at the Top" (ထိပ်ဆုံးမှာ တွေ့ကြမယ်) စာအုပ်တွင် ဘဝတိုးတက်ရေး၊ ကြီးပွား ချမ်းသာရေး တို့အတွက် အချက်(၆) ချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားလေသည်။

- (၁) မိမိကိုယ်ကို ရှုမြင်ပုံ (Self Image)
- (၂) ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး (Your Relation With Other)
- (၃) ရည်မှန်းချက်/ပန်းတိုင် (Goals)
- (၄) စိတ်နေသဘောထား (Attitude)
- (၅) အလုပ် (Work)
- (၆) ဆန္ဒ (Desire) တို့ဖြစ်သည်။

သီအိုရီအရသာမက လက်တွေ့နယ်ပယ်တွင်လည်း အမှန်တကယ်ထိရောက်အောင် မြင်သဖြင့် လူကြိုက်များသည့် အကြံပြုချက်များဖြစ်ပါသည်။

ဆောင်းပါး ရှည်လျားမှာစိုးသည့် အတွက် အချက်(၆) ချက်စလုံးကို အသေးစိတ်မရှင်းလင်းတော့ဘဲ နံပါတ်(၁) အချက်ဖြစ်သည့် မိမိကိုယ်ကို ရှုမြင်ပုံ (Self Image) ကိုသာ ရှင်းလင်း တင်ပြပါမည်။ ဘဝအောင်မြင်တိုးတက်ရေးအတွက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရှုမြင်ပုံသည် များစွာအရေးကြီးပါသည်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် မျှတမှန်ကန်စွာ သုံးသပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးလေးစားစိတ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ရည်မှန်းချက်တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ရန် ယုံကြည်မှု ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ထိုယုံကြည်မှုသည် များစွာအရေးကြီး၏။ အသားအရောင်ခွဲခြားဆက်ဆံခံရသော၊ နှိမ့်ချဆက်ဆံခံရသော နီဂရိုးကလေးငယ်လေး ရရှိသွားသော ယုံကြည်မှုပင်ဖြစ်သည်။

အနီရောင်ပူဖောင်းသည်လည်း ပျံနိုင်သည်။ အစိမ်းရောင်ပူဖောင်းသည်လည်း ပျံနိုင်သလို အမဲရောင် (အနက်ရောင်) ပူဖောင်းလည်း ပျံနိုင်တယ်ဆိုသည့်

ယုံကြည်မှုပင်ဖြစ်သည်။ သူကဘာနဲ့ ကျောင်းပြီးထားလို့၊ ဘယ်ငှာနမှာလုပ်နေရလို့၊ ငါကသူ့လိုမဟုတ်ဘူး။ ငါက ညဏ်ရည်နိမ့်ပါးတယ်။ မလွယ်ပါဘူးဆိုသည့် ကိုယ့်ကို ကိုယ်လျှော့တွက်သည့်/ နိမ့်ချသည့်/ အထင်သေးသည့် စိတ်မျိုးကို ဖျောက်ပစ်ရပါမည်။

နီဂရိုးကလေးငယ်လို "I believe that I can fly. (ငါလည်းသူများတွေလိုပုံသန်းနိုင်တယ်)" ဆိုတဲ့ယုံကြည်ချက်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

အထက်မှာဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကိုယ်ကိုကိုယ် ဝေဖန်သုံးသပ်ရာတွင် မျှမျှတတ သုံးသပ်ဖို့လည်း အရေးကြီးကြောင်း ထပ်မံသတိပေးလိုပါသည်။ အသက် (၄၂) အရွယ်မှာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် (Director General) ဖြစ်သူသည် တပ်မတော်မှ အရပ်ဘက် ပြောင်းရွှေ့အမှု ထမ်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ကြောင်း၊ အသက် (၂၀) အရွယ်မှာ ဦးစီးအရာရှိဖြစ်ပြီး ဘာသာစကား (၃) မျိုးကျွမ်းကျင်သူ များလည်း နောက်ခံအင်အား (Background) တောင့်တင်းပြီး၊ မိဘဆွေမျိုးတစ်စုမှ ပညာကို အထူးအရေးပေးပြီး စနစ်တကျ ပြုစုပျိုးထောင်ခံထားရသူဖြစ်ကြောင်း သိရှိထားဖို့လည်း လိုအပ်ပေသည်။ သို့မှသာလျှင် မိမိကိုယ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် မျှမျှတတ သုံးသပ်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

"ဟုတ်တာပေါ့။ ဒီလိုဆိုတော့လည်း ရာထူးတက်တာ မြန်မှာပေါ့။"

"ငယ်ငယ်ကတည်းက ပညာကို စနစ်တကျ သင်ယူရပြီးနောက်က လိုအပ်သည့် အထောက်အပံ့ (Support) ကောင်းတော့ဒီလောက်တော်မှာပေါ့။ ငါတို့လည်း သူတို့လို ဘဝကိုဖြတ်သန်းခဲ့ရရင် သူတို့ထက် မတော်တောင်၊ သူတို့အောက်မည့်ပါဘူး။" စသည်ဖြင့် သင့်တော်မျှတစွာ တွေးခေါ်ယူဆဖို့ အရေးကြီးပေသည်။

အောင်မြင်မှုဆိုသည်မှာလည်း ဘယ်အသက် အရွယ်မှာဘာဖြစ်မှ ဘယ်လောက်ချမ်းသာမှ ဆိုတာမျိုး တိတိကျကျ သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ သတ်မှတ်လို့လည်း မရပါ။ ဘဝပေးအခြေအနေပေါ် မူတည်ပြီး ရှင်သန် ဖြတ်သန်းရပုံခြင်း၊ ကြိုးစားအားထုတ်ရပုံခြင်း မတူညီ၍ ဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသည်က ကိုယ့်အထွာနှင့်ကိုယ်၊ ကိုယ့်ရည်မှန်းချက်နှင့်ကိုယ် ယုံကြည်စွာ ကြိုးစားအားထုတ် အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ဖြစ်သည်။

မည်သည့်အကြောင်းတရားနဲ့မှ စိတ်ဓာတ်မကျ ပါနှင့်။ မည်သူ့ကို ကြည့်ပြီးမှ အားမငယ်ပါနှင့်။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာ စိတ်ပျက်စရာ၊ စိတ်ဓာတ်ကျစရာတွေ ဘယ်လောက်များများကိုယ့်ရည်မှန်းချက်ကို မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်မသွားပါစေနှင့်။ ပုထုဇဉ် ပီပီစိတ်အားငယ်မိ၊ စိတ်ပျက်မိ၊ စိတ်ဓာတ်ကျသည့် အချိန်တွေ ရှိကောင်းရှိပါမည်။ သို့သော် မိမိစိတ်ကို အမြန်ဆုံး ပြန်လည်မြှင့်တင်ပါ။ မိမိကိုယ်ကို အကောင်းဆုံးရှုမြင်ပါ။

"သာမန်ဘွဲ့ တစ်ခုသာ ရထားလို့၊ မဟာဘွဲ့ မရသေးလို့၊ ဒေါက်တာဘွဲ့ မဟုတ်လို့ အရင်းအနှီး မရှိလို့ ပတ်ဝန်းကျင် မကောင်းလို့" စသည့် ကိုယ်ကိုကိုယ် အထင်သေးသည့်စိတ်၊ အငုံစိတ်များ ဖျောက်ပစ်ပါ။

"သင့်ကိုသင် ဘာထင်နေသလဲ"

ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ သင်ဟာ သင့်ရည်မှန်းချက်တွေကို တစ်နေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မယ့် အောင်မြင်သူ တစ်ယောက်ဆိုတာပါ။

ခွေးရူးရောဂါနှင့် လေလွင့်ခွေးပြဿနာ

| ဗုန်းသန့် (C.S.O) |

ခွေးရူးရောဂါသည်ကာကွယ်၍သာ ရနိုင်ပြီး ဖြစ်ပွားပါက ကုသ၍မရနိုင်ပါ။ တစ်နည်းဆိုသော် ခွေးရူး ရောဂါသည် ကုရာနထိဆေးမရှိသည့် ရောဂါပင်ဖြစ်ပါ သည်။ ခွေးရူးရောဂါဖြစ်ပွားပါက လူနာသည် တဖြည်း ဖြည်း နှလုံးသွေးခုန်ရပ်ခြင်း၊ ရေငတ်ခြင်း၊ အသက်ရှူရပ်ခြင်းများဖြစ်ကာ သေဆုံးမည်ဖြစ်ပါသည်။ မသေဆုံးမီ အချိန်တွင်လည်း အော်ဟစ်ညည်းညူခြင်း၊ တွန်းထိုးလှုပ်ရှားခြင်း၊ လျှောက်ပြေးခြင်းများ စသောရောဂါဝေဒနာများ ခံစားပြီးမှ သေဆုံးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ကုသ မရနိုင်လောက်သော ရောဂါဆိုးကြီးသည် လူသားတို့၏ လက်တစ်ကမ်းအကွာတွင် ရှိနေသည်ကို လူတို့သတိပြု မိချင်မှ ပြုမိပေလိမ့်မည်။ ခွေးရူးရောဂါသည် ခွေးများမှ သာမက ကြောင်များ၊ မျောက်များမှလည်း ကူးစက်နိုင်ကြောင်း သတိပြုရပေလိမ့်မည်။ ခွေးသည်လူနှင့် အနီးစပ်ဆုံး လက်ပွန်းတတီး အဖြစ်ဆုံးသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန် ဖြစ်ပြီး နေ့စဉ် လူနှင့် ထိတွေ့မှုအများဆုံးသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူသားများအနေဖြင့် ခွေးရူးရောဂါကို ဝရပြုကာကွယ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရောဂါရရှိနေသော ခွေးများတွင် ခွေးရူးရောဂါ (RABIES) ဟုခေါ်ပြီး လူသားတွင် ခွေးရူးရောဂါရရှိပါက ခွေးရူးပြန်ရောဂါ (HYDROPHOBIA) ဟုခေါ်သည်။ ခွေးရူးပြန်ရောဂါ ကာကွယ်ဆေးမပေါ်မီက သိပ္ပံပညာရှင်၊ ဆေးပညာရှင်တို့သည် ခွေးရူးပြန်ရောဂါကာကွယ်ဆေးကို ရရှိရန်အမျိုးမျိုးကြိုးစားခဲ့ကြသည်။ ထိုအချိန်က ခွေးရူးရောဂါကို အကောင်းဆုံးကုသနည်းမှာ ခွေးရူးအကိုက်ခံရပြီး မကြာမီအချိန်အတွင်းတွင် ဒဏ်ရာကို ခွဲစိတ် ဖြတ်လီးလိုက်ကာ သံပူဖြင့် ကပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းမှာ မေ့ဆေးမပေါ်မီအချိန်က ဖြစ်သဖြင့် မခံမရပ်နိုင်အောင် နာကျင်ခြင်း၊ ခွဲစိတ်သူက ထိရောက်စွာ မကုသနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ကုသမှုမှာ အရာမထင်ခဲ့ပေ။ ဓါတုဗေဒပညာရှင် လူဝီပတ်စတျာ (LOUIS PASTEUR 1822-1895) လက်ထက်တွင် ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေးကို တီထွင်ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပတ်စတျာသည် ခွေးရူးရောဂါ၏ ပင်မအရင်းခံမှာ ခွေး၏ဦးနှောက်ထဲတွင် ပိုးဝင်ရာမှ ဖြစ်ကြောင်းကို မှန်ကန်စွာ ယူဆနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ခွေးရူးရောဂါရရှိနေသော ခွေးများ၏ ဦးနှောက်ကို ရောဂါမရှိသည့် ခွေးများတွင် ထိုးသွင်းခြင်းဖြင့် ထိုခွေးများသည် ရက်အနည်းငယ်အတွင်း ခွေးရူးရောဂါဖြင့် သေဆုံးသွားကြောင်းကို စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် ခွေးရူး၏ ဦးနှောက်များကို ခွေးကောင်း၏ ဦးနှောက်တွင် သုတ်လိမ်းကြည့်ရာတွင်လည်း တစ်ပတ်အတွင်း ခွေးရူးရောဂါဖြင့် သေဆုံးသွားသည်ကို စမ်းသပ်တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ပတ်စတျာသည် ခွေးရူး၏ ဦးနှောက်သားအနည်းငယ်ကို အပ်ချည်ကြိုးဖြင့်ချည်ပြီး လေကိုခြောက်သွေ့စေသော ဓာတ်ထည့်ထားသည့် အလုံပိတ်ပြွန်ချောင်း

ထဲတွင် တွဲလောင်းဆွဲပြီး ခြောက်သွေ့စေခဲ့သည်။ ခြောက်သွေ့လာသော ခွေးရူး၏ ဦးနှောက်သားသည် (၁၄) ရက်ကျော်လာသောအခါ ခွေးရူးရောဂါဖြစ်ရန် အာနိသင်လုံးဝမရှိတော့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအာနိသင်မရှိတော့သော ခွေးရူး၏ဦးနှောက်ကို ကြေအောင် အမှုန့်ပြုလုပ်ပြီး ရေဖြင့်ရောမွှေကာ ခွေးကောင်းများတွင် ထည့်သွင်းပေးပြီး ခွေးရူးများ အကိုက်ခံစေသော်လည်း ခွေးရူးရောဂါ ဖြစ်ပွားသည်ကို မတွေ့ရတော့ပေ။ သူ၏ တွေ့ရှိချက်များကို ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ကိုပင်ဟေဂင်မြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆေးပညာရှင်များနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ရာ ပညာရှင်များစွာ၏ ချီးကျူးခြင်းကိုခံခဲ့ရသည်။ ထို့နောက်ပတ်စတျာသည် ခွေးရူးအကိုက်ခံရသော လူနာများစွာကို ဆေးကုသပေးရင်း ၁၈၉၅ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ပတ်စတျာသေဆုံးသွားသော်လည်း သူ၏နာမည်မှာ ဆေးပညာလောကတွင် အစဉ်ထာဝရ ရှင်သန်လျက်ရှိပါသည်။

ခွေးရူးရောဂါသည် ခွေးများတွင် သာမက ကြောင်များတွင်လည်း ဖြစ်ပွားနိုင်ကြောင်းကို ရှေ့တွင်ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ပထမတန်းကျောင်းသားဘဝတုန်းက အိမ်တွင်ကြောင်တစ်ကောင်မွေးထားရာ တစ်ရက်တွင် အိမ်ကကြောင်ကို ခွေးကိုက်ခံလိုက်ရသည်။ တစ်ပတ်ခန့်အကြာ ကျွန်တော်ကျောင်းမှပြန်လာသောအခါ အိမ်ကမွေးထားသောကြောင်သည် အောက်ပိုင်းသေလျက် အော်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ မိခင်ဖြစ်သူက ပုစွန်ခြောက်ကျွေးပြီး ကြောင်အနီးသို့ သွား၍ ရေတိုက်ရာ မိခင်ဖြစ်သူကို ကြောင်ကိုက်ခံလိုက်ရသည်။ ထိုညနေတွင်ပင် ကြောင်သေဆုံးသွားသည်။ မိခင်

လက်မောင်း၊ မျက်နှာစသည့် ဦးနှောက်နှင့် နီးသောနေရာများတွင် ခွေး၊ ကြောင်များ အကိုက်ခံရပါက ကိုက်သောခွေး၊ ကြောင်များကို ခွေးရူးရောဂါပိုး ရှိ မရှိ ချက်ချင်းစစ်ဆေးသင့်ပြီး ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေး အလျင်အမြန် ထိုးသင့်ပါသည်။

ဖြစ်သူသည် ခွေးရူးရောဂါအကြောင်း ဗဟုသုတ ရှိထားသဖြင့် ထိုကြောင်သေ၏ ဦးနှောက်ကို ဓာတ်ခွဲခန်းပို့ပြီး စမ်းသပ်သောအခါ ခွေးရူးရောဂါပိုးတွေ့ရှိရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့တစ်အိမ်လုံး (ထိုနေ့တွင် အိမ်သို့အလည်လာသော ကျွန်တော်ဘကြီးပါမကျန်) ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေးကို ချက်တွင် (၁၆)လုံး (၁၄ ရက်ဆက်တိုက် တစ်လုံးစီထိုးပြီး တစ်ပတ်ခြား တစ်လုံးစီ) ထိုးခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ကျန်းမာရေးဆေးခန်းတွင် အခမဲ့ ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်း ဖြစ်ပြီး စမ်းချောင်းမြို့နယ်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းတွင် နေ့စဉ်ဆေးထိုးခဲ့ရသည်။ ခွေးရူး ရောဂါကာကွယ်ဆေးသည်ဆေးပတ်မပြည့်လျှင် (အနည်းဆုံး တစ်ရက်ပျက်လျှင်ပင်) အစမှ ပြန်စထိုးရသည်။ ယခုကာလတွင်တော့ သောက်ဆေးများ၊ လက်မောင်းတွင်ထိုးသော ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေးများ ပေါ်လာပြီဖြစ်သည်။

လက်မောင်း၊ မျက်နှာစသည့် ဦးနှောက်နှင့် နီးသောနေရာများတွင်ခွေး၊ ကြောင်များ အကိုက်ခံရပါက ကိုက်သောခွေး၊ ကြောင်များကို ခွေးရူးရောဂါပိုး ရှိ မရှိ ချက်ချင်းစစ်ဆေးသင့်ပြီး ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေး အလျင်အမြန် ထိုးသင့်ပါသည်။ ဦးနှောက်နှင့်ဝေးသော နေရာများဖြစ်သော ခြေသလုံး၊ ပေါင်တို့တွင် အကိုက်ခံရ

ပါက အနည်းဆုံး ခုနစ်ရက်မှ (၁၄) ရက်အတွင်း မိမိကို ကိုက်သောခွေး၊ ကြောင်များကို စောင့်ကြည့်သင့်ပြီး ခုနစ်ရက်အတွင်း မိမိကိုကိုက်သောခွေး၊ ကြောင်များ မသေလျှင် ခွေးရူးရောဂါမရှိဘူးဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခွေးရူးရောဂါကူးစက်ခံရပါက အချိန်မီ ကာကွယ်ဆေးထိုးကုသခြင်း မရှိလျှင် ခုနစ်ရက်အတွင်း သေဆုံးသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ခွေး၊ ကြောင်အကိုက်ခံရပါက ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခွေးရူးရောဂါကြောင့် သေဆုံးသူဦးရေမှာ နှစ်စဉ်(၅၀၀)မှ (၁၀၀၀) ကြားတွင်ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ခွေးရူးရောဂါကာကွယ်ဆေးများကို ၂၀၁၂-၁၃ ခုနှစ်တွင် ဆေးလုံးရေတစ်သိန်းလေးသောင်း၊ ၂၀၁၃-၁၄ ခုနှစ်တွင် သုံးသိန်း၊ ၂၀၁၄-၁၅ ခုနှစ်တွင် နှစ်သိန်းခွဲနှင့် ၂၀၁၅- ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ဆေးလုံးရေ လေးသိန်းအထိ ရောင်းချထားပေးခဲ့သော်လည်း စာရင်းဇယားများအရမြန်မာနိုင်ငံတွင် လူဦးရေတစ်သန်းလျှင် (၂၂)ဦးနှုန်းဖြင့် ခွေးရူးရောဂါ ဖြစ်ပွားနေပြီး ယင်းအရေအတွက်မှာ အာရှဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားမှုနှင့် သေဆုံးမှုအများဆုံးဖြစ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။

ခွေးများသည်တစ်နှစ်လျှင် တစ်ရာသီမိတ်လိုက် လေ့ရှိပြီး တစ်ကြိမ်မွေးဖွားလျှင် တစ်ကောင်မှ ရှစ်ကောင် ထိ မွေးဖွားနိုင်သည်။ ရန်ကုန်တစ်မြို့တည်းတွင်ပင် ခွေးလေခွေးလွင့်ကောင်ရေတစ်သိန်းကျော် ရှိနိုင်သည်ဟု ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ခန့်မှန်း ထားသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီတွင် ခွေးလေခွေးလွင့်နှင့် ပတ်သက်သည့် အသုံးစရိတ်မှာ ကျပ်သိန်း (၂၀)ခန့်သာရှိကြောင်း သိရှိရ သည်။ လေလွင့်ခွေးတစ်ကောင်ကို မေ့ဆေးပေးပြီး ကာကွယ်ဆေးထိုးမည်ဆိုလျှင် မေ့ဆေးဖိုးပင်တစ်သောင်း ကျပ် ဝန်းကျင် ကျသင့်ပြီး ကျွမ်းကျင်သည့် လုပ်သား အင်အားလည်း အများအပြား လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ခွေးလေခွေးလွင့်များကို ထိန်းသိမ်းရန်မှာ ခဲယဉ်းလွန်း လှပေသည်။

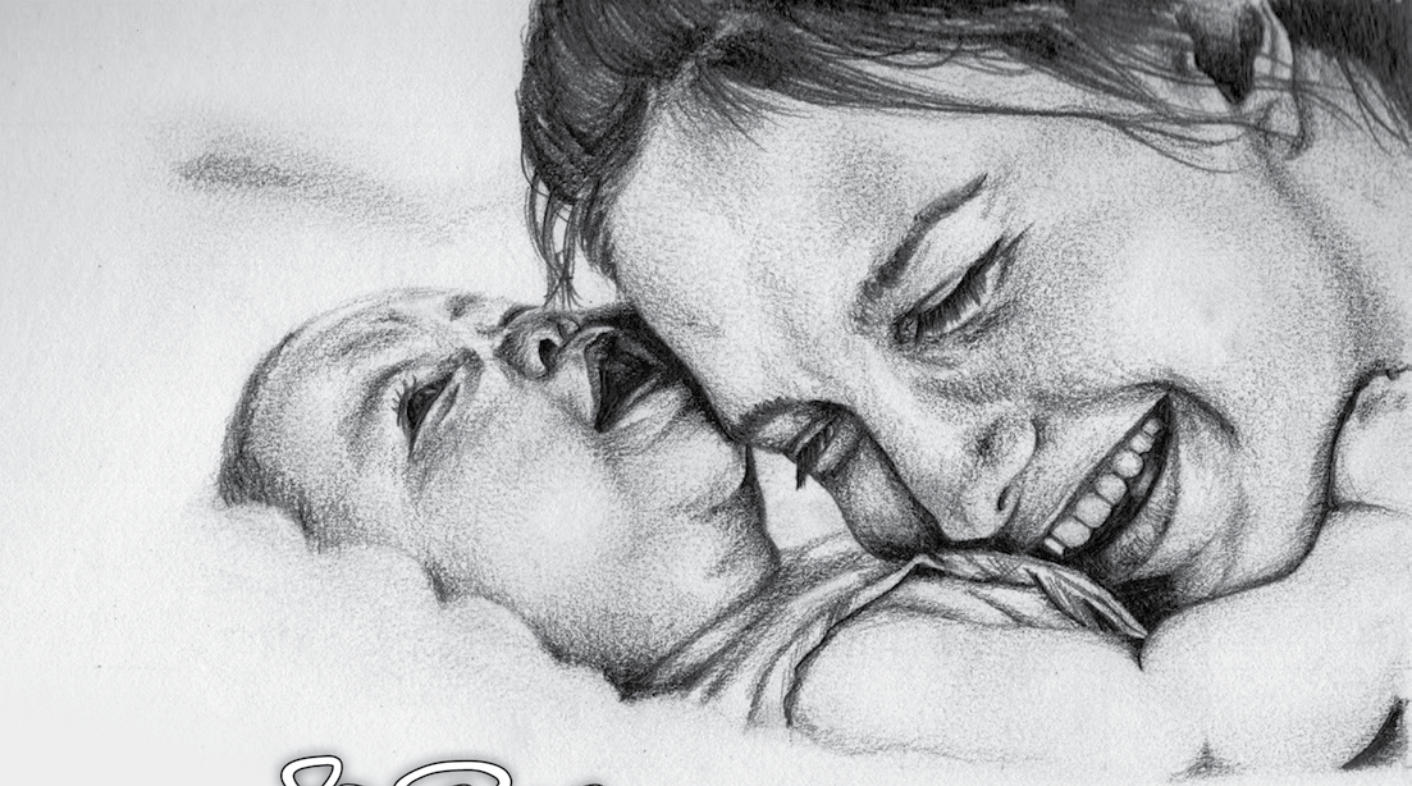
ယခုအခါ ခွေးလေခွေးလွင့်များကို ရက် (၁၀၀) စီမံချက်ဖြင့် ရှင်းလင်းသွားမည်ဆိုသော သတင်းနှင့် လေလွင့် ခွေးများကို အဆိပ်ကျွေးနေပုံများ အဆိပ်စားမိသဖြင့် သေဆုံး နေသော ခွေးအလောင်းပုံများနှင့် ဝေဖန်မှု၊ ကန့် ကွက်မှု၊ ဆွေးနွေးမှုများသည် ယခုအခါ လူမှုကွန်ရက်များ တွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ အစိုးရ သစ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိုးမဲ့၊ အိမ်မဲ့၊ ကျူးကျော် များအရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ သောက်သုံး ရေလုံလောက်စွာ ရရှိရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ ပြည်တွင်း စစ်ပွဲများ အလျင်အမြန်ရပ်ဆိုင်းရေး စသည့် အရေးကြီး သောကိစ္စရပ်များကို ဘဏ္ဍာအရင်းအမြစ် အကန့်အသတ် များအတွင်း ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန် ရှိရာ ခွေးလေ ခွေးလွင့်များအဖို့ အဆိပ်တုံးဖြင့် ဇီဝန် ကြွေကြာ ရပေ ဦးမည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း တိရစ္ဆာန်ချစ်သူများ က ခွေးလေခွေးလွင့် များကို အဆိပ်ကျွေးခြင်းထက် ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း၊ သားဆက်ဖြတ်ခြင်း၊ အထီး၊ အမ သီးခြားစီခွဲခြားထားခြင်း စသောနည်းလမ်းတို့ကို အသုံး ပြုရန် အလိုရှိကြပါသည်။ ခွေးလေခွေးလွင့်များကို စည်ပင် သာယာဌာနများအနေဖြင့် နှစ်စဉ်ပိုက်စိတ်တိုက် လိုက်လံ ရှာဖွေပြီး ကာကွယ်ဆေးထိုးနိုင်လျှင် ခွေးရူးရောဂါ ပြန်

ပွားမှုနှုန်းကို (၈၀%) ကျော်ထိ ထိန်းချုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သော် လည်း လုံလောက်သော ဘဏ္ဍာငွေရရှိရန် အခက်အခဲ တစ်ရပ်ဖြစ်နေပါသည်။

ခွေးလေခွေးလွင့်များ ရှိခြင်းကြောင့်လည်း ခွေးရူး ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း မြင့်တက်လာသည်မှာလည်း အမှန် ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လေလွင့်ခွေးများကို ထိန်း သိမ်းရန်နှင့် မျိုးပွားမှုကို တားဆီးနိုင်ရန် လိုအပ်လာပါ သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပြည်သူများအနေဖြင့် မိမိနေအိမ်အနီး တစ်ဝိုက်တွင် ရှိသော ခွေးလေခွေးလွင့်များကို အစာ ကျွေးရုံသာမကဘဲ ခွေးလေခွေးလွင့်များကို ခွေးရူးရောဂါ ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်း စသော ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှုများကိုပါ လူမှုရေးအသိစိတ်ရှိရှိဖြင့် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လှပါသည်။

ယခုအခါတွင် တိရစ္ဆာန်ချစ်သူအဖွဲ့များကလည်း ခွေးလေခွေးလွင့်များကို သားဆက်ခြားခြင်း၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်ခြင်းများကို မိမိတို့အစီအစဉ်ဖြင့် ပြုလုပ် လာကြပြီဖြစ်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ချစ်သူများ အနေဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများအနေ ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း၍ တိရစ္ဆာန် ဂေဟာများ တည်ထောင်ရန် ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ဂေဟာများ တည်ထောင်ရန်အတွက် မြေနေရာ ရရှိရေးမှာလည်း အဓိကအခက်အခဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် တိရစ္ဆာန်ဂေဟာ လေးခုခန့်သာ ရှိပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ချစ်သူများဘက်မှလည်း ခွေးလေခွေးလွင့်များ ကိုအစာကျွေးရုံသာမကဘဲ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ဂေဟာများဆီသို့ ပို့ဆောင်ပေးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန် ဂေဟာများမှလည်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း၊ နှစ်စဉ် ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးခြင်း၊ လိမ္မာ ယဉ်ပါးအောင် သင်ကြား၍ ပြည်သူများထံသို့ ပြန်လည်ရောင်းချခြင်း၊ အထီး၊ အမ သပ်သပ်စီခွဲခြားထားပြီး မျိုးဆက်ပြတ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သင်းကွပ်ပြီး မျိုးပွားမှုမရှိအောင် ဆောင် ရွက်ခြင်းတို့ကို ထိရောက်သော အစီအမံများချမှတ်၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

မိခင်ပေးလော့ စိမ့်စမ်းရေ

| ဝင်းဝင်းဝါ |

စိမ့်စမ်းရေအေး၊ မိခင်ပေးလော့
မယူမရ၊ ယူသော်ရ၏။
သမီး၊ သားမဟု ထိုထိုလူသည်
မိခင်အချစ်၊ မေတ္တာ၊ အတ္တ ထိုသုံးဝကို
တစ်သက်တာဘဝ၊ လိုသလိုရလည်း
အသိမရှိ၊ ဥပက္ခာထား ရှောင်ကြဉ်များသော်
မိခင်နှစ်လုံးသား၊ ဆို့နှင့်ကြေကွဲ
မချီတင်ကဲ၊ ရည်မျှော်မဲ့လျက်
လမ်းပျောက်လူသား၊ အမှောင်သွားသို့
စမ်းတဝါးဝါး ဖြစ်မည်တည်း။

ကျွန်မအိပ်ယာမှ နိုးလာတော့ မက်ဆွေချသံက
အချက်ပေးနေသည်။ ဘာများပါလိမ့် ဖွင့်ကြည့်လိုက်တော့
သမီးက 'အမေများနဲ့' အမှတ်တရဆုတောင်းအား ဖုန်း
ဖြင့်ပို့ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရက်စွဲပြန်ကြည့်မိတော့
မေလ(၈)ရက်နေ့၊ တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်သည်။ ရင်ထဲတွင်

ကြည့်နူးမှုဖြင့် အတိုင်းမသိဝမ်းသာသွားသည်။ သမီးဘယ် အချိန်ထဲကများ ပို့ထားသည်မသိ။ အမေများနေ့ကိုတော့ ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း ဂုဏ်ပြုကျင်းပကြပါသည်။ မိခင်ဖြစ်ပြီး သူများ၊ မိခင်လောင်းများနှင့် မွေးဖွားစမိခင်များကို ဂုဏ် ပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိခင်များ၏ မိသားစုအပေါ် အနစ်နာ ခံနိုင်မှု၊ ပေးဆပ်နိုင်မှုနှင့် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်နိုင်မှုများကို ဂုဏ်ပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှစ်စဉ်မေလ၏ ဒုတိယ တနင်္ဂနွေ နေ့ကိုသတ်မှတ်သည်ဟုရေးသားထားပါသည်။ အမေရိကန် နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်က Anna Jarvis ဆိုသည့် အမျိုး သမီးက သူမ၏ မိခင်ကို ဂုဏ်ပြုခြင်းဖြင့် ပထမဆုံးသော အခမ်းအနားလေးကို စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ တဖြည်းဖြည်းဖြင့် လူသိများလာကာ အမေရိကန် သမ္မတ Woodrow Wilson လက်ထက်၊ ၁၉၁၄ ခုနှစ်တွင်မှ national holiday အဖြစ် အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဒါကတော့ ကျွန်မအင်တာနက်မှ ရှာထားသည့် အမေများနေ့အကြောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အမှတ်တရနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်သင့်ပါသည် ဟုလဲ ကျွန်မဆက်လက်တွေးနေမိသည်။ ကလေးတစ် ယောက်ကိုယ်ဝန်စတင်လွယ်ထားသည်မှစ၍ ကလေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အကောင်းအဆိုး မှန်သမျှကို မိခင်ကသာ အနီးကပ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ရသည်သာ ဖြစ်ပါ သည်။

အပြင်ရောက်လာတော့လည်း နို့ချိုတိုက်ကျွေး မေတ္တာအပြည့်ဖြင့် စောင့်ရှောက်ရသလို ကျောင်းနေ အရွယ်မှာ သူငယ်ချင်းလိုတစ်မျိုး၊ အလုပ်ခွင်ဝင်ချိန်မှာ တိုင်ပင်ဖော်မိတ်ဆွေလို တစ်သွယ်ပြုစောင့်ရှောက်ရ သည်ကလည်း မိခင်များသာဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဒါကြောင့် လည်း လူမှု-စီးပွားညွှန်ကိန်းများတွင် မိခင်များနှင့် ပတ် သက်သည့် ညွှန်ကိန်းများကို တွေ့ရှိခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကလေးတစ်ယောက်ကို မွေးဖွားသည့် မိခင်တွေ့ရဲ့ သေဆုံးနှုန်းက ဘယ်လိုလဲ? သူတို့တစ်တွေ မွေးဖွားနေ စဉ်ရော ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းနှင့် မွေးသူက ဘယ်လောက် ရှိနေတာလဲ? ကိုယ်ဝန်ဆောင်စဉ်မှာရော ချောချော မွေ့မွေ့ရှိပါ့မလား? ကိုယ်ဝန်တွေဘယ်လောက် ပျက်နေ

သလဲ? နိုင်ငံအတွက် မျိုးဆက်များမွေးဖွားပေးမည့် မိခင်များရဲ့ ယေဘုယျမျိုးပွားနှုန်းကရာ ဘယ်လောက်ရှိ နေနိုင်သလဲ? အချို့က ငယ်ငယ်လေးနှင့် အိမ်ထောင်ကျ သည့်အတွက် သားဆက်ခြား နည်းတွေရော သုံးတတ် ရဲ့လား? ဆိုသည့် လားပေါင်းများစွာသည် မိခင်များ အတွက် သီးသန့်ဖန်တီးထားသည့် ညွှန်ကိန်းများပင် ဖြစ် ပါ သည်။

ကျွန်မမှတ်မိခံစားနိုင်သည့် အရွယ် ကျွန်မနှင့် ညီမလေး ကစားနေစဉ် ရန်ဖြစ်သည့်အခါတိုင်း မေမေက ကျွန်မအား လက်ဖဝါးဖြန့် အရိုက်ခံစေပြီး ကိုယ့်ညီမလေး ကို အမြဲညှာတာဖို့ဆုံးမစကား ဆိုခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုသို့ဆို သည့်အခါတိုင်း ကျွန်မက ခံစားနားလည်သည်ထက် ရိုက် လို့နာကျင်ရသည်များကို ပို၍မှတ်မိနေခဲ့ပါသည်။ မေမေ က ဘာကြောင့် အငယ်ကို ညှာတာရသည်ကို ဆုံးမခြင်း အား လက်ခံခြင်းထက်ကြောက်၍ ငြိမ်ခံလိုက်သည်က ပို၍ များခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မက မကျေနပ်ဘဲ ငြိမ်နေလိုက် ကြောင်းကို မေမေကလည်း သိသည်။ ရိုက်ပြီးလို့ အချိန် အတိုင်းအတာတစ်ခုလောက်ကြာမှ မေမေက ဘာကြောင့် ဆိုတာကို ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့သော ရှင်းပြမှုများ စုပေါင်း လာသောအခါ ကျွန်မတို့ညီအမနှစ်ယောက်သည် တဖြည်း ဖြည်း အရွယ်ရောက်လာသည်နှင့်အမျှ အင်အားပြည့် အပြိုင်ငြင်းခုံခြင်းမျိုး မရှိတော့ဘဲ ညှိနှိုင်းလုပ်ဆောင်နိုင် သည့် အလေ့အကျင့်ကောင်းတစ်ခုကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ အသံတိတ်နေသော်လည်း သား၊ သမီးများ စိတ်ထဲ ဘာဖြစ် နေသည်ကို သိသည်က မိခင်ပင်ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

ယခု ကျွန်မ အချိန်တန်လို့ အိမ်ထောင်ကျခဲ့ သည်။ သမီး၏ မိခင်ဖြစ်လာသည့်အခါတွင် မေမေလို သမီးနှစ်ယောက်မရှိ၍ အကြီး၊ အငယ်ပြဿနာ မရှိသော် ငြားလိမ္မာစေချင်သည့် စိတ်နှင့် အော်ဟစ်ဆူပူခဲ့တာတွေ၊ တုတ်တချောင်းနှင့် လက်ဖဝါးဖြန့်ရိုက်၍ အပြစ်ပေးခဲ့တာ တွေအတွက် ကျွန်မစိတ်တွင် ကျွန်မ၏ သမီးလေး ကျွန်မ ကို ပို၍နားလည်လာစေဖို့ ရင်ထဲမှာ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း မျှော်လင့်မိခဲ့လေသည်။ ကျွန်မမေမေရော ဤသို့ ကျွန်မ အပေါ် မျှော်လင့်ချက်ထားခဲ့လေသလား ဆိုသည့် အတွေး

ဝင်လာခဲ့သည့် အခါ ကျွန်မပို၍ နာကျင်မိပါသည်။ အိမ်ရှေ့ခန်း ပက်လက်ကုလားထိုင်ခုံပေါ်တွင် မျက်စိမှိတ်ပုတီးစိပ်နေသော မေမေ့ကိုလှမ်းကြည့်ပြီး စိတ်ထဲတွင် အကြိမ်ကြိမ် ကန်တော့မိပါသည်။

မေမေက ကျွန်မတို့ငယ်ငယ်တွင် အိပ်ရာဝင်သည့်အခါ ပုံပြင်များပြောပြလေ့ ရှိပါသည်။ ထိုပုံပြင်များထဲတွင် မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို အလုပ်အကျွေးပြုသည့် သူဝဏ္ဏသာမသတို့သား၏ မြှားအဆိပ်အား မိဘနှစ်ပါးမှ သစ္စာဆိုကုသပေးခဲ့၍ ပြန်လည်အသက်ရှင်ရသည့်အကြောင်း၊ လမ်းမှားကို လိုက်မိပြီး မိခင်၏ လက်ညှိုးကိုပင် လိုက်ဖြတ်ရဲသည့် အင်္ဂုလိမာလလူဆိုးကြီး၏ ဘဝတွင် မြတ်ဗုဒ္ဓနှင့် တွေ့ပါမှလမ်းမှန်သို့ပြန်ရောက်သည့်အကြောင်း၊ လေပြင်းတိုက်၍ ကွဲကွာသွားပြီးကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေသွားရသည့် ကျေးညီနောင်၏ ကွဲပြားခြားနားသည့် အမူအကျင့်အကြောင်း အစရှိသည့် ပုံပြင်များကို ပြောပြလေ့ရှိပါသည်။ ကျွန်မသမီးလေးကျပြန်တော့ ထိုသို့သော ပုံပြင်များအပြင် မေတ္တာရှင် ရွှေပြည်သာဆရာတော် ရေးသားသော မိခင်မေတ္တာနှင့် ပတ်သက်သည့်စာအုပ်များကို ဖတ်ပြု၍လည်းကောင်း၊ မနက်တိုင်း ရွှေFMမှလာသည့် ရှင်ဆေကိန္ဒ၏ ဘဝဖြောင့်ကြောင်း တစေ့တစောင်းကို နားထောင်စေ၍လည်းကောင်း၊ အခြားသော စာရေးဆရာများ ရေးသည့် မိဘကျေးဇူးသိတတ်သည့်အကြောင်း တရားများကို ပြောပြ၍လည်းကောင်း သမီးလေးကို ပြန်လည်ဆုံးမခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မဖတ်မိသည့် မဂ္ဂဇင်းစာအုပ်တစ်အုပ်ထဲတွင် မှတ်မိနေသော အကြောင်းအရာတစ်ခုက ထိုရွာကြီးသည် အနာရောဂါကပ်ဆိုးတစ်ခု ဆိုက်ရောက်၍ ကုသ၍ မနိုင်သော အခြေအနေတွင် ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ နှိုင်းယှဉ်ရမည်ဆိုလျှင် ယခုအာဖရိကတွင် အီဘိုလာရောဂါဆိုဝင်ရောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ပြောင်းပြေးသွား၍ လွတ်တဲ့လူလည်း လွတ်သကဲ့သို့ အချို့ကလည်း မပြောင်းရွှေ့နိုင်ဘဲ ရောဂါဖြစ်၍ သေဆုံးသွားရသည်မျိုး ရှိလေသည်။ ထိုဇာတ်လမ်းထဲမှ သားအမိနှစ်ယောက်သည်

မိခင်က ထိုရောဂါဆိုးဖြင့် သေဆုံးသွားပြီဖြစ်သော်လည်း သူ၏ သမီးလေး ကျန်နေသည့်အတွက် မကျွတ်မလွတ်နိုင်ဘဲ ဝိညာဉ်ဘဝဖြင့် သမီးအနားတွင် တဝဲလည်လည်ဖြစ်ခါ သမီးလေး ကူညီမည့်သူ ရောက်လာရေးကို မျှော်လင့်နေသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုရွာ၏ အနီးရွာတွင် ရှိသော ဆရာဝန်တစ်ယောက်အား ဝိညာဉ်ဘဝဖြင့် သွားရောက်ခါရောဂါဖြစ်နေပြီး သေဆုံးမှုမရှိဘဲ ကျန်နေသူ မိမိသမီး ရှိနေကြောင်းကို သွားရောက်ပြောပြကာ ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာထဲတွင် ရေးထားခြင်း အရတော့ ခေတ်ကာလအရ တိုးတက်မှုမရှိသေးဘဲ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ အလှမ်းဝေးသည့်အပြင် လမ်းမီးများလည်း မရှိသောကြောင့် ဆရာဝန်က ထိုမိခင်အမျိုးသမီးကြီးကို မျက်ခြေပြတ်သွားခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း သူမပြောပြသည့် ရွာကို ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်ခါရောဂါဝေဒနာခံစားနေရသော်လည်း အသက်မသေဘဲ ကျန်နေသည့် မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးကို တွေ့ရသဖြင့် ဆေးကုပေးပြီး အသက်ချမ်းသာရာရသွားပါသည်။ ထိုဆရာဝန်က အမှတ်မထင်အခန်းထောင့်တစ်နေရာတွင် တိုးလုံးလှဲနေသည့် လူပုံသဏ္ဍာန်ကို တွေ့လိုက်ရသည်ဖြင့် သမီးလေးအား ထိုသူ

က မည်သူဖြစ်ကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ သမီးက မကြာခင်ကမှ ဆုံးသွားသည့်မိမိ၏ မိခင်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိခင်ကို ပြုစုရင်းဖြင့် သူသည်ထိုရောဂါဆိုး ကူးစက်ခဲ့ကြောင်း၊ မိခင်က သူ့အားပစ်သွားရန် ပြောသော်လည်း မပစ်ခဲ့ကြောင်းကို ပြောပြပါသည်။ ထိုအခါ ဆရာဝန်က လွှမ်းထားသည့်စောင်ကိုမ၍ ကြည့်လိုက်သည့်အခါဆရာဝန်ကို လာခေါ်သည့်မိခင်ဖြစ်နေကြောင်း သိသွားပြီး ကြက်သီးမွေးညှင်းများ ထသွားရသည်ကို ရေးသားထားသည့်ထိုဝတ္ထုလေးသည် ကျွန်မ၏ ရင်အစုံကို အမြစ်တွယ်ဆုပ်ကိုင်ထားခဲ့ပါသည်။ ဝိညာဉ်ဆိုသော အကြောင်းတရားထက်မီဘာအား ပစ်ခွာထွက်မသွားဘဲ ပြုစုသည့် သမီးလေးသည် ဆရာဝန်နှင့်တွေ့ခါ အသက်ချမ်းသာသွားသည်ကိုလည်း ကြည်နူးမိပြီး မိမိသမီးအတွက် စိတ်မချနိုင်ဘဲဝိညာဉ်ဘဝဖြင့်တောင် ကူညီစောင့်ရှောက်သည့်မိခင်တစ်ယောက်၏စိတ်ကိုလည်း ရင်နှင့်မိပါသည်။ ထိုဝတ္ထုလေးကို သမီးကိုပြန်ပြောပြသည့်အခါ ကျွန်မက မိခင်တစ်ယောက်၏ အချစ်နှင့်မေတ္တာကို ပိုမိုလေးနက်စေရန်ပြောပြခဲ့သလို ကျွန်မအပေါ်လည်း သမီးလေး ပိုမိုချစ်ခင်ရိုသေလာစေချင်သည့် အတ္တကလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ယခုခေတ်ကြီးက အရင်ခေတ်ကြီးနှင့် မတူ၊ အရာရာသည် ကွဲပြား၍နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ၏ အတ္တများသည် ကျွန်မကိုယ်မှတစ်ဆင့် ကျွန်မသမီးလေးဆီသို့ စီးမျောသွားခဲ့လေပြီ။ ကျွန်မတို့ငယ်ငယ်က အိမ်အောက်ဆင်း၍ ကစားတိုင်း မေမေကမည်သူနှင့် ကစားသည်၊ မည်သည့်နေရာတွင် ကစားသည်ကို အမြဲလိုက်ကြည့်ပြီး သေချာအောင်လုပ်ခဲ့သည်။ အကြီးဖြစ်သော

ကျွန်မကိုပို၍ ဂရုစိုက်စောင့်ကြည့်ခါ ညီမလေးပြန်သွားသည့်တိုင် ကျွန်မပြန်ရောက်မလာလျှင် ချက်ခြင်းလိုက်လာတတ်သော မေမေ့ကို ကျွန်မငယ်စဉ်ကတော့ သဘောမကျခဲ့ပါ။ ကျွန်မက အဲဒီအချိန်မှာ သူငယ်ချင်းများနှင့် တခွဲခွဲရယ်ကာ စကားပြောမပြတ် ဖြစ်နေခဲ့ပါသည်။ အခု ကျွန်မအလှည့်ရောက်လာချေပြီ။ ကျွန်မတို့ ခေတ်အခြေအနေနှင့် ကွဲပြားလာသည့် အသစ်အဆန်းများ ဖြစ်လာသော လူကုန်ကူးခြင်း အကြောင်းအရာများ၊ မေ့ဆေးဆန်ဆန် မူးယစ်ဆေးများအကြောင်းကို စာစောင်များ၊ သတင်းစာများ ရုပ်မြင်သံကြားသတင်းများ၊ ရေဒီယိုများ ထဲတွင် မကြာခဏ တွေ့မြင်ဖတ်ရှုနားထောင်လာရသော အခါ ကျွန်မပုံရိပ်က မေမေပုံရိပ်ထက် ပိုမိုပြင်းထန်ခဲ့ပါသည်။ အထက်တန်း ကျောင်းသူဖြစ်သော သမီးကို အချက် အလက်စုံစုံလင်လင်ဖြင့် ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးများကိုဖတ်ရန်၊ မှတ်ရန်တိုက်တွန်းလိုက်ရသည်ကလည်း အမြဲမပြတ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ရုပ်မြင်သံကြားမှ ပြသသည့် ပညာပေးအစီအစဉ်များ၊ ဗဟုသုတရရှိင်စေသည့် အစီအစဉ်များကိုလည်း ကျွန်မအမြဲမှတ်သားခဲ့ပြီး ကြည့်ရှုစေခဲ့ပါသည်။ မိန်းကလေးအချင်းချင်း ကိုယ်ချင်းစာတတ်ဖို့၊ မည်သူ့ကိုမှမယုံကြည်ဖို့၊ ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုအား ထိမ်ချန်မထားဘဲ မိခင်ဖြစ်သော ကျွန်မအား တိုင်ပင်ဖို့ကို အမြဲမပြတ် ဆုံးမနေရပြီဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်မသမီး၏ ခေတ်အနေအထားကတော့ ကျွန်မတို့လို အိမ်အောက်ဆင်းကစားသည့် ခေတ်မဟုတ်တော့ပါ။ လူတိုင်းလက်ကိုင်ဖုန်း သုံးနိုင်နေသော ခေတ်တွင်ဖုန်းတစ်လုံးနှင့် အင်တာနက် ကြည့်နေတတ်သော သမီးအားလည်း အမြဲမပြတ် စောင့်ကြည့်၍ အင်တာနက်၏ ဆိုးကျိုး၊ ကောင်းကျိုးများ၊ ဖုန်း

မေမေအမြဲပြောလေ့ရှိသည့် စကားတစ်ခွန်းက ပညာအမွေသည်သာ တည်မြဲနိုင်ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာ အမွေသည်မထိုက်ပါက မစံစားရကြောင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် ပညာတတ်ဘွဲ့ရ မဟုတ်ပါ။

လေးတစ်လုံးမှ ဘဝပျက်စေနိုင်လောက်သည့် အကြောင်း တရားများ၊ ထိရောက်မှုရှိစေနိုင်သည့် အသုံးပြုနိုင်ပုံ အမျိုးမျိုးကို ပြောပြရသည်မှာလည်း နေ့စဉ်အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ဒါတင်လားမဟုတ်ပါ။ ယခုခေတ်ပညာ ရေးသည် ရွှေအိုးပမာဖြစ်လာလေပြီ။ ပညာတတ်သော သူသည် ရွှေအိုးရှိသောသူနှင့် တူလာလေပြီ။ ပညာတတ် ပေါများသည့်ခေတ်တွင် ကိုယ်တိုင်ပညာတတ်ရန်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အရည်အချင်းရှိရန်သည် အရေးကြီးကြောင်း၊ မှီခိုမှုသည် ရာနှုန်းပြည့် အသုံးမဝင်နိုင်ကြောင်း၊ ကိုယ်ပိုင် အရည်အချင်းမရှိသူသည် အမှီပြုလဲသွားပါက သူပါ လိုက်ပါပြုလဲသွားနိုင်ကြောင်းကို အမြဲမပြတ် ပြောဆိုခဲ့ရ ပေပြီ။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မိမိနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုနေကြသည့် အမျိုးသမီးစွမ်းဆောင်ရည်များ၊ အမျိုးသမီးအားကစား ထူးချွန်သူများ၊ အမျိုးသမီးနည်းပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံကိုယ် စားပြု အလှမယ်များ၊ လူမှုရေးစွမ်းဆောင်မှုပြည့်ဝသည့် အမျိုးသမီးများ စသည့်အမျိုးသမီးများအတွက် ကိုယ်စား ပြုနေသည့် အကြောင်းအရာများကိုလည်း သမီးလေး အားကျအတုယူနိုင်စေရန် မျှဝေမှုများ ပြုနေရပြီဖြစ်ပါ သည်။ သမီး၏ ပညာရေးအတွက် ကိုယ်တိုင် အိပ်ပျက် ခံခဲ့ရသည့် ညပေါင်းများစွာလည်း ရှိနေပေပြီ။ ကျွန်မသမီး ၏ အနာဂတ်အတွက် ကျွန်မမျှော်လင့်ချက်များစွာထားခဲ့ ပါသည်။ ကျွန်မမေမေကတော့ ပြောသည်။ သမီးရယ် ကလေးက ငယ်ပါသေးတယ်၊ ဒီလောက်လည်း အရမ်း မလုပ်ပါနဲ့လို့တော့ ပြောပါသည်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မက အရင် ခေတ်နှင့် အခုခေတ်မတူတော့ဘူး မေမေရေလို့သာ ပြော နိုင်ပြီး ကွာဝေးသွားသည့်ခေတ်အကြောင်းကိုတော့ မပြော ဖြစ်တော့ပါ။

မေမေ့ အကြောင်း ပြန် တွေးကြည့်မိသည်။ မေမေသည် ပညာရေးကို အားပေးသူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါ သည်။ မေမေအမြဲပြောလေ့ရှိသည့် စကားတစ်ခွန်းက ပညာအမွေသည်သာ တည်မြဲနိုင်ပြီး ပစ္စည်းဥစ္စာ အမွေ သည်မထိုက်ပါက မစံစားရကြောင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ မေမေသည် ပညာတတ်ဘွဲ့ ရမဟုတ်ပါ။ သာမန် လူတန်း

စားဘဝဖြင့် ကျွန်မတို့ညီအစ်မနှစ်ယောက်ကို ပြုစုပျိုး ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ကျွန်မတို့ညီအစ်မနှစ်ယောက်သည် ပညာတတ်များ လွှမ်းမိုးရာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အလုပ် လုပ်နိုင်သည့် အဆင့်အတန်းလေးတစ်ခုဖြင့် နေထိုင်နိုင်ခဲ့ ပါသည်။ ‘ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၏ ပထမဆုံးကျောင်းအုပ်ကြီး ဖြစ်သည့် ဆရာကြီးဦးဖေမောင်တင်က တပည့်သည် ဆရာထက်ပို၍ တော်ရမည်ဟု ပြောခဲ့ဖူးသည်ကို စာရေး ဆရာကြီးဦးအောင်သင်းက ပြန်လည်ပြောပြ၍ လူဆိုတာ မြိမိမျိုးဆက်ကို မိမိထက်တစ်ဆင့်မြင့်ပေးနိုင်မှ လူတာဝန် ကျေသည်ဟု ပြောပြခဲ့ပါသည်’ မှန်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ ဘွဲ့မရသော မေမေမှ ကျွန်မတို့ညီအစ်မနှစ်ယောက်ကို ဘွဲ့ရအောင်ထားနိုင်ခဲ့သလို ကျွန်မသည် ဘွဲ့ရတစ်ယောက် အနေဖြင့် ကျွန်မသမီးကိုမိမိထက်မြင့်သော ပညာတတ် တစ်ယောက်ဖြစ်စေရန် ရည်မှန်းချက်များ ထားရှိနေခဲ့ ပါသည်။ မိမိအောင်မြင်သည်ထက် မိမိသား၊ သမီး အောင် မြင်ခြင်းသည် မည်သည့်အရာနှင့်မျှ မလဲနိုင်သည့် ပီတိ ဖြစ်ပါသည်။ သား၊ သမီး ကျရှုံးသည့် မိဘသည် မိမိ အောင်မြင်နေသော်ငြား ပျော်ရွှင်မှုရှိမည်ဟု ကျွန်မတော့ မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့် နေရာ တွင်မဆို သက်ရှိဘဝ ဖြစ်ပေါ်လာမှု အစပြုခြင်းတွင် မိခင်သည် ပထမဦးစွာ မိမိရင်သွေးနှင့် ထိတွေ့နီးစပ် ရသည့် သဘော သဘာဝ ရှိပါသည်။ မိခင်အဖြစ်လည်း ကောင်း၊ သူငယ်ချင်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် အားကိုးရသည့် မိတ်ဆွေအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပုံစံအမျိုး မျိုး ပြောင်း၍ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ဘေးမှလက်တွဲခေါ် သွား ရမည်သာဖြစ်ပါသည်။ မိခင်၏ အမြော်အမြင်ရှိမှု၊ ပြောဆိုဆုံးမမှု၊ ပြုစုပျိုးထောင်မှုသည် အရေးကြီးသကဲ့သို့ သားသမီး၏ ချစ်ကြောက်ရိုသေမှု၊ လက်ခံနားလည်မှု၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုသည်လည်း ပဓာနကျပါကြောင်း ‘အမေများနေ့ဖြစ်သည့် မေလ(၈)ရက်’ နေ့အား ဂုဏ်ပြု ရေးသားခြင်းဖြင့် ကျွန်မ၏ မိခင်ကြီးနှင့်တကွ ဘဝအဆက် ဆက်တော်စပ်ဖူးခဲ့သည့် မိခင်များအားလုံးကို ဤဆောင်း ပါးဖြင့် ကန်တော့လိုက်ရပါသည်။

ကဗျာကဏ္ဍ	
တို့များတက္ကသိုလ် C.S.O	သိန်းထိုက်ဝင်း
ဖွားသေဌာန အရေးကြီးလှ	သိန်းထိုက်ဝင်း
ဆောင်းပါးကဏ္ဍ	
(၂၀)ရာစု အမြဲလေ့လာသင်ယူနေသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပေါ်စေရန်	ဒေါက်တာဝါဝါမောင်
မြန်မာ့စာရင်းအင်းများမှန်ကန်ကောင်းမွန်ရေးဆီသို့	သိန်းမြင့်ဝေ
ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့နှင့် C.S.O ရက်(၁၀၀)	Regional, C.S.O
နိုင်ငံ့ရတနာများစုစည်းရာနေရာ	လူအေး
အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ မျှော်မှန်းပုံရိပ်များ	ထင်အောင်ဇော်
ဘဝအထွေထွေ(၁)	ကျော်ဒွန်း၊ညွှန်ကြားရေးမှူး (ငြိမ်း)
မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ	ဒေါက်တာပင်လုံအေး
ကုန်သွယ်မှုလုံခြုံခြင်း၏ အကောင်းအဆိုး	စောနိုင် (အသုံးချဘောဂဗေဒ)
ပြည်သူ့အတွက်မြန်မာ့စာရင်းအင်း အချက်အလက်များ ဝန်ဆောင်မှုစနစ် MMSIS	မယု (C.S.O)
ပညာရပ်ဆိုင်ရာ သုတေသနလုပ်ရာဝယ်	စန်းယုအောင်
သိကောင်းစရာ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုပန်းတိုင်များ (SDGs)	ညောင်တိုင်
ကျန်းမာရေးနှင့် ဒဏ်ခွန်	နန္ဒဝင်း (ဆေး-၁)
နှစ်ဖက်မြင် သုံးပန်လှ	မောင်မြင့်မြတ် (ဇီးပွားရေးတက္ကသိုလ်)
တောင်သူလယ်သမားတို့၏ ဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေဖို့	ဒေါက်တာစိန်ထွန်း
နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများ၏ ပျော်ရွှင်မှုအတွက် ပုံဖော်ထုဆစ်လာသည့် ကိုရီးယားအစိုးရ	မင်းမင်း
သက်ရှိသက်မဲ့ ဝန်းကျင်တစ်ရပ်လုံး ရေရှည်တည်တံ့စေဖို့ သစ်တော၊ သစ်ပင်များ စဉ်ဆက်မပြတ် စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းကြပါစို့	ငြိမ်းစုသာ
ကျွန်မက စီမံကိန်းပါမောင်	မောင်လွင် (သမိုင်း)
မြန်မာပြည်မြောက်ဖျားက သစ်ခွနက်တို့ရှိရာဆီ	သိန်းဝင်း (ဝီဒီ)
မိုးပျံပူဖောင်း	မိုးခ (DSPE)
ခွေးရူးရောဂါနှင့် လေလွင့်ခွေး ပြဿနာ	ဖုန်းသန့် (C.S.O)
မိခင်ပေးသော စိမ့်စမ်းရေး	ဝင်းဝင်းဝါ